

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ד גליון תרס"ח

פנחס

כ"א תמוז תש"ע

ונתת מהודך עליו

שבור ורציץ התהלך לו העני בדרך כשמקלו בידו ותרמילו בין כתפיו שכן, אחרי שעבר עליו יום עבודה קשה ומפרכת ולא עלתה בידו לקבץ כי אם פרוטות שחוקות שלא יספיק אפילו ללחם צר ומים לחץ לבניו הרעבים.

כך נדד שקוע במחשבותיו עד שהתקרבו לעומתו קבוצה של עניים אחים לצרה שגם הם עברו את כל התלאה כשהזרו על הפתחים כדי להביא טרף לביתם, ובעמדם כך פתחו בשיחה אודות מצבם הקשה.

פתח אחד מן העניים ואמר: הן שמעתי שבמדינה הרחוקה מצאו מכרה גדול של אבנים טובות ומרגליות, ויכולים לזכות שם באדמה ולגלות אוצרות גדולים, אם כן איפוא נסעה ונלכה לאותו מקום ונוציא משם את האבנים היקרות האלו.

העניים נרעשו סביבו ושאלוהו: באיזהו מקומן המדובר, ענה להם העני: אכן המקום נמצא במרחק רב מאוד וכל הדרךים המובילות לשם בחזקת סכנה המוה, אך אחרי כל המאמצים והתלאות אשר ימצא אותנו בדרך נגיע בשלום ואחרי כן נחזור ברכוש גדול.

כששמעו העניים שהדרך ארוכה ומרוכה הוא בסכנות נפשות סירבו לנסוע והעני ההוא אשר בישר להם על כך לא התיימש ובגפו יצא לדרך הארוכה.

וידי כעבור כמה שנים חזר לעירו כשהוא מעון באבנים טובות אותם מכר ובין רגע נתעשר בעושר רב ועצום, באותה שעה הצטערו החברים מאוד על שלא הסכימו בשעתו לנסוע עמו, כלימה כיסתה את פניהם, כי ידים נתפך לעשיר גדול, ואילו הם נשארו במעמדם הקודם.

והנמשל מובן ההנה ידוע דברי הגמ' (ככא בתרא עה) עה"פ "ונתתה מהודך עליו" ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני המה פני יהושע כפני לבנה אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה, ונלאו כל חכמי לב להכין מה שסיימו אוי לה לאותה בושה, מהו המקום לבושה וכלימה.

אכן ידוע מה שאחז"ל מפני מה זכה יהושע להיות מנהיג ישראל, על ידי ששימש את משה רבינו, והנה זקנים שבאותו דור היו מתביישים כל אותן השנים לירד מגדולתן ולשמש את רבם, אבל יהושע מגודל ענוותנותו לא התבייש ושימש את רבו בשמחה, ובכך זכה להיות האיש אשר רוח אלקים בו אשר יצא ויבוא לפני בני ישראל, והזקנים הללו המה ראו שיהושע נבחר לשרת לפני ה' על אף שבתחילה לא היה עדיף מהם ורק בשכר ששימש את משה בכל כוחו זכה למה שזכה, ועל כן אמרו אוי לאותה בושה שהיינו מתביישים לשמש את משה רבינו, ואלמלא הבושה שהיה לנו אז היינו גם אנו יכולים ללכת בדרךנו ולזכות לגדולת יהושע.

תוכן הענינים

- לקח טוב עמוד ג'
- קול תפילה עמוד ה'
- שבת בשבתו עמוד ז'
- דבש תמרים עמוד ט'
- בשפתי צדיקים עמוד י"א
- פרפראות להכמה עמוד י"ג
- והרשת וחקרת עמוד י"ד
- פניני התורה עמוד ט"ז
- אור פני משה עמוד י"ט
- חוקים להורותם עמוד כ"א
- הילולא דצדיקיא עמוד כ"ג
- משולחן מלכים עמוד כ"ו
- דברות קודש עמוד ל"ב

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב, הנצחת שם, לעילוי נשמת, אפשר לפנות:

בארה"ב:

להד"ר **מנחם מענדל פריעדמאן**

הי"ץ

845-662-5579

באר"י:

להד"ר **אלטער אשר אנטשיל**

אילאוויטש הי"ץ

011-972-527648437

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים,
ע"ד מוסר והסידות נאמרים

העדה, החייב להנהיג את עדתו ולא להיות מונהג על ידם. (דגל מחנה אפרים)

☆

אשר אין להם רועה. רצונו של משה רבינו חי' שיכירו ויעריכו את המנהיג, ובוהם ידעו שיש להם רועה, ואילו הם יזלזלו בו דרי הם במצב אשר אין להם רועה לפי דעתם המוטעית.

(קדושת ציון)

☆

כבשים בני שנה תמימים. נ"ל כבשים לשון כובש את יצרו, בני שנה שיהיה כבן שנה בלא הטא, תמימים יהיו על דרך תמים תדרי עם ה' וזה עיקר הקרבן.

(תפארת שלמה)

☆

שנים ליום עולה תמיד. אלו שתורתם ותפילתם היא תמימים בתמימות, מוכמח להם, עולה תמיד שיוכלו להתעלות בכל עת. (הסד לאברהם)

☆

כל מלאכת עבודה לא תעשו. חלילה לכם לראות בעבודת הש"ת מלאכת עבודה, פי' שהיא עבודה קשה המפרכת את בעליה.

(מגן אברהם)

☆

והקרבתם אשה עולה לה. אם הקרבה שלנו הוא אשה, לשון אש התלהבות, להמליך אותו ביראה ואש הגדולה, אז עולה לה, פי' יש עליה לשם ה'.

(קדושת לוי)

☆

ביום השמיני עצרת תהיה לכם. על איש הישראלי עצרת תהיה לכם, שתעצרו בקרבכם את אור קדושת השבת, עד השבת הבאה שהיא ביום השמיני משבת.

(חידושי ה"מ"ל)

☆

עצרת תהיה לכם. ברש"י עשו לי סעודה קטנה, בקשתו של הקב"ה היא סעודה קטנה שיקטניו עצמם בהכנעה וענוה.

(נחלת יעקב)

אבותם, כשדבוקים בדרכי אבות, כל יוצא צבא, יזכו לנצח במלחמה. (נועם אליעזר)

☆

ובני פלוא אליאב. אם הנהגתו יתברך הוא פלוא, מתווייבים אנו להאמין, כי הוא אבינו שבשמים המרחם עלינו כרחם אב על בנים, וזהו אלי-אב. (ברית אברהם)

☆

לתולע משפחת התולעי. המשפיל עצמו כתולע פי' כתולעת, זוכה לשלימות הענוה. (משמרת איתמר)

☆

בני יוסף וכו'. הרוצה להוסיף בעבודתו ית' מעון ב' תנאים, א' מנשה, דהיינו לשכוח מעשיו הרעים, וב' דכאשר יפתחו היצה"ר להתנאות, אזי ואפרים ישפיל עצמו כאפר ולא יגים דעתו. (אור לשמים)

☆

בני גד למשפחותם וכו'. הפסוק מרמו על מדות הצדקה, דהיינו גד ר"ת גמול דלים, לצפון וכו', לשון צפון בצנעה, שיתן בצנעה צדקה להעני, להני וכו' לשון הג שיתן צדקה בשמחה, לשוני וכו' לשון שנים, דיתן ויהזור ויתן. (מאור ושמש)

☆

איש לפי פקדיו יתן נחלתו. כי יש תרי"ג פיקדון, והזהיר בתוב, איש לפי פקדיו, שתשמרו כל הפיקדון, ואז ממילא יתן נחלתו, בכני דוי ומוזני כל השפעות קדושות עלינו ועל כל ישראל. (דעת משה)

☆

לפי פקדיו יתן נחלתו. פקדיו לשון חסרון, שמכיר בחסרונותיו, יתן נחלתו דזוכה לנחלה בלי מצרים. (אמת ליעקב)

☆

מי מריבת קדש מדבר ציון. בעקבות מריבת ריב ומחלוקת, אזי אפילו אם קדש, הם הצדיקים וקדושים, מדבר ציון, דמצטננת התלהבותם, וכל מעשיהם הם בקרירות וצינה. (אהבת שלום)

☆

איש על העדה. המנהיג האמיתי על

בקנאו את קנאתי בתוכם. שבחו של פנחס הוא שקנא לכבודו ית' בתוכם, פי' בפרהסיא ובגלוי ולא נרתע מלסכן את נפשו בגלל כך. (ראשי בשמים)

☆

בריתי שלום. ו' קטיעה, רמו כי זה שרואה את עצמו חסר וקטוע, ראוי הוא להיקרא שלם בשלימות, ועל דו יוכל לשכון השלום בישראל. (עבודת יששכר)

☆

תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל. קנאה זו שהיתה מבוהה בנפשו של פנחס בכל עת היא לכרכה, שהרי בגללה מופיע אליה הנביא שהוא פנחס ככל ברית מילה, ומאחר שאינו יכול לסבול עוברי עבירה, לפיכך ויכפר על בני ישראל, שמכפר הקב"ה בזכותו לכל המשתתפים בכרית. (אגרא דפיקא)

☆

ושם איש ישראל המוכה. התורה הזכירה שמו רק לאדר המכה שנעשה בו דין, כי לפני כן, כיון שעבר עבירה איבד שמו, שהרי שם רשעים ירקב, וע"י עונשו שב אליו שמו. (ע"בני נחל)

☆

צרור את המדינים. על איש ישראל לשנוא את המדינים והמחלוקת, כי גדול השלום ושנאו המחלוקת. (דברי בינה)

☆

צרור את המדינים והכיתם אותם וכו'. צרור את המדינים הם כוחות היצר הרע, והכיתם אותם, בזמן שתבניו כי צוררים הם לכם, כי כל זמן שאין אדם משים לבו בעוונותיו הרבים, וודאי לא ילחם עם היצר הרע וכוחותיו. (אור פני משה)

☆

אשר נכלו לכם על דבר פעור. אשר נכלו לכם דמחשבתו של אדם מודחמת, על דבר פעור, שהוא פוער את פיו לרווחה. (דודאים בשרה)

☆

לבית אבותם כל יוצא צבא. לבית

מקוה שמואל בנימין

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

ע"ש הגאון החסיד

מוה"ר שמואל בנימין ב"ר מרדכי אפרים פישל ע"ה

שופץ והורחב ע"י בנו הרבני הנגיד הנכבד מוה"ר יעקב זוסמאן סופר הי"ו

יגל יעקב ישמה ישראל

בשם כל קהל עדתינו נשגר ברכת מזל טוב בקול ששון וקול שמחה רני ושמחי ליעקב נברך אלוקינו כשהשמחה במעונו קול אומרים הודו את ה' צבקות נזמרה לאלקי יעקב ברגשי הודאה והערכה נהלל שמו הטוב ברננה בהאי עידן דחדוותא כעת יאמר ליעקב

לעלה ויבוא ברכותינו, ברכת מז"ט מריחוק מקום וקירוב לבבינו, לכבוד ידידינו ומכובדינו היקר והמוסולא בפ"ו עושה ומעשה צדקה וחסד לפרט ולכלל, אהוב משובח ונערץ בפי כל, נודע ומפורסם בצדקת פזרונו קובע עתים לתורה, חשיכה כאורה, רב פעלים בעוז ובתפארה, לכל דבר שבקדושה מוזיל זהב מן הכיס ביתו פתוח לרווחה לכל דורש ומבקש, ראשון הוא למקראי קודש, שמו הטוב והמהולל משבחים ומפארימ נודע בשערים, בפעליו הכבירים, משמש כציר איתן ונאמן של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א בהנהלת המתבתא לדין רב לו בהחזקת מוסדותינו הק' פה בארה"ק ליטול חלק נכבד בחינוך הטהור של התינוקות של בית רבן

הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר יעקב זוסמאן סופר הי"ו

חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבמעונו, רוממות קל בגרונו, קול ששון בארמונו, באירוסים בנו

הבחור החשוב והמצויין, עדין לתפארת ולגאון, אין גומרין עליו את ההלל, וה' ברך את אברהם ככל

כפר אברהם נתן נטע גי"ו

מטובחרי תפסידו ישיבה גדולה תורה ויראה קרית יואל יע"א

עב"ג הח' והמהוללה שתח" בת האי גברא יקרא ת"ח ומרכיב תורה

הרה"ג ר' מאיר זאב שטערן הי"ו

ר"פ בישיבה לערדים קרית יואל יע"א

מה טובו אזהליך יעקב

ובקרא עתותא, נשגר לו בראי עידן דחדוותא כסא דברכתא עלא טיבתא כאשר ברימים אליו עינינו תחזינה בעבודת הקודש של הרחבת ושיפוץ המקוה טהרה ובקירוב נוכח ב"ס לגרד על המונגמר ברוב הודו ושכלולו לשם ולהתפארה ע"כ נודה לשימו ונהללו בשם כל הקהל אסירי התודה וזהוהקרה

מין דבשמיא ישפיע לו משמחה זו רב ברכות ושובע שמחות להתברך בטבון וקש"ט זכות קודשתן של ישראל וטהרתן יעמוד לו ולב"ב בכל עת להתברך בכל משאלותיו לעולם ועד ירדפוהו אך ששון ושמחה ובשכר מעשיו הטובים זכה לכל מילי דמיטב

החזקתם למען שמו באהבה ובשמחה, ברגשי הודאה והערכה

הנהלת הקהילה

קול תפילה

אמרות קודש בעניני תפילה נאמרים על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

עת להתפלל

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. וברש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לע"ז והרג נשיא ישראל לפיך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן ואפ"ל הדנה בפרשה הקודמת מטיים והמה בוכים פתח האוהל וירא פנחס וכו' ויקח רומח בידו והמה בוכים פתח האוהל פי' האבן עזרא מתפללים לה' ושמעתי בזה ענין נכבד מהגאון ר' משה ג"וו נ"י אבדק"ק חוסט יע"א כי לא בכל עת טוב לעמוד ולהתפלל לה' שהוא יעשה הכל כי האב שיש לו בן סורר ורע מעללים לא זו הדרך שיעמוד להתפלל לה' שיאיר עיני בנו שילך בדרך טובה כי אם צריך לייסרו ולהכותו עד כי ייטיב מעשיו כמאמר שהע"ה אולת קשורה בל נער שבט מוסר ירחיקנה ממנו, לכן לא טוב עשו כאן כאשר הלכו בחורי ישראל אל בנות מואב וזמרי בן סלוא הקריב את המדינית לעיני כל העדה לא הודמן שום אחד מהם ליקח חרב בידו לנקום נקמת ה' צבאות רק המה בוכים פתח האוהל כפי' אבן עזרא הנ"ל שעמדו להתפלל לה' שישמור את בניהם מן החטא ויהפך את לב זמרי בן סלוא לטוב, ובראות פנחס כזאת קם מתוך העדה ואמר לא עת תפלה היום כי אם עת לעשות ולקנא קנאת ה' צבאות במעשה ובפועל לכן ויקח רומח בידו להרוג רשעי ארץ וזה מובן מאוד פי' רש"י דהשבטים היו אומרים בכל עת ובכל זמן טוב לסמוך על התפלה ועל הרנה, רק פנחס לפי שפיטם אבי עמו עגלים לע"ז משר"ה לא סמך א"ע על תפלתו כמ"ש רש"י ז"ל בפ' תולדות ויעתר לו ולא לה שאין דומה תפלת צדיק בן רשע לתפלת צדיק בן צדיק לכן הוצרך לעשות פעולה והרג נשיא שבט מישראל לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן כלומר פנחס ודאי מיוחס הוא ותפלתו נשמעת רק בעת ובעונה הזאת לא די בתפלה כי אם צריך לייסר נפש ולעשות מעשה בפועל.

פנחס התפלל והמליץ טוב על בניי

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מאת בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם וגו' והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל, וי"ל הדנה כתיב ויעמד פנחס ויפלל ויתיעצ המגפה ואמרו חז"ל מלמד שעשה פלילות עם קונו בא וחבטן לפניו ואמר לפניו רבש"ע על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מיישראל הרי שבינו לבין קונו כיבה את אש הקנאות והמליץ והקטין את החטא הנורא והתפלל על בני ישראל הרי שהשתמש בשני המדות במקומם הראוי. וזה משמענו הפסוק במה שחזר ואמר והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו היינו המדה האחת של קנאות ועזות ומצד אחד ויכפר על בני ישראל בתפלתו שאו השתמש במדת השפלות והענוה, ומפני שזה עבודתו של הכהן העומד לשרת מצד אחת להתפלל ולהמליץ טוב על בני ישראל לאביהם שבשמים, ומצד אחר להוכיחם אל פניהם להורותם דרך הישרה ובעת שהביא אדם קרבן לכפר על חטאיו הרבה הכהן להוכיחו על פניו על חטאו אשר חטא ע"כ שפיר ניתנה לו כעת מדת הכהונה. (נצח משה)

והחי יתן אל לבו בהיותו כביהכ"ס, כי בהיכל מלך הכבוד הוא עומד, לפני מלך רם ונשא איום ונורא ותפול עליו אימתה ופחד, ולא ישמע קולו כבואו אל הקודש כ"א בתורה ותפילה, והמדבר שח דברי חול רעתו רבה, וכפרט בשבת היא עכירה נוספת, לכן שתיקה יפה, ואפ"י שלא כביהכ"ס, לדבר בתפילה ובחזרה היא עכירה חמורה וכו', והאיש הירא צור קדושו שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו.

פלא זועף - כלילת יופי להר"א מפאפו זצ"ל

☆

פלא גדול הפלא ופלא שכל העולם רואים אזהרות נוראות ועונשים גדולים כאלו (בזה"ק וילך דף רפח. וש"ס ברכות טז.) רחמנא ליצלן, ואין שמים על לבם, הש גודל פתאות מזה, שכמעט אין זכר ענשים כאלו על העבירות החמורות הגדולות, ובשביל הסבלה קטנה של שמירת הדיבור כשעת התפילה מכניסים את עצמם ואת נפשם לסכנות גדולות כאלו רח"ל. כי המספר כשעה שהש"ץ חוזר התפילה או בעת קדיש או קריאת התורה או אמירת הברכות בלתי אפשרי שלא יענה אמן יתומה, חטופה, וקטופה, וכדומה. כי אין יודע על איזה ברכה עונה אמן, וכו', ומי שאומר שיכול לכוון אין רק פגסותא דרוחא אומר כו.

צוואת שומר אמונים

☆

... ולהיזהר שלא לדבר כביהכ"ס כשעת התפילה, ובאזהר הק' האריך מאוד בחומר עון זה, ומלבד כל זה הרי המדבר דברים בטלים באמצע התפילה אינו יכול ליתן כוונתו ודעתו לענות אמן כדבעי אחרי סוף כל ברכה, אשר עוצם גודל מעלתה מבואר באזהר הק' (תרגום ללה"ק) וז"ל אמר רבי יהודה, ובזוי יקלו מי שלא מכבד את כבוד עולם ולא מכוון באמירת אמן הרי הוא מבזה ה', והרי הוא בכלל ובזוי יקלו.

עטרת יהושע

לעי"נ האשה החשובה

מרת **דבורה דאסקאל ע"ה**

ב"ד שלמה יודאז"ל

נלב"ע ח' אדר תש"ע

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

שבת בשבתו

השבת ניתנה לעלות מעלה מעלה בעבודת ה'

עולת שבת בשבתו, נ"ל דהנה ה' אמר זכור את יום השבת לקדשו, ויל"פ כי שבת מורה על ב' בחינות א' לעסוק בו בתורה כמ"ש במדרש בפ' ויקהל מעשה עשה לך קהלות ולכן אסור במלאכה להיות בידו לעבוד השם במנוחה ובלי טרדות, ואיתא בירושלמי שבת פ' אלו קשרים ר' ברכי' בשם בא לא ניתנו שבתות ויו"ט אלא לעסוק בהן בדברי תורה, וכן הוא ג"כ בפסיקתא ר' חגי אומר לא ניתן שבת אלא לתלמוד תורה, ושבת מורה ג"כ על הגמרא, ואדם שהשיע עצמו בתורה ובמצוה ונדמה בעיניו כאילו כבר בא לידי גמר לתכלית השלימות זה דומה לשבת שנגמרה בכניסתו כל המלאכה, ואה"כ זכור את יום השבת, אבל לא ח"ו לישב בטל ולבטול ממלאכת הקודש לחשוב בלבו כי אין צריך עוד להשלמה רק יזכור את יום השבת ולקדשו ולהוסיף על מדרגתו, וזה רמז לנו הכ' עולת שבת בשבתו, ר"ל שבת ניתנה לעלות מעלה בקודש להשיג בשבת עליו ולא ח"ו ירידה לפסוק מעבודת ה'.

נחלתו בשב"ק תלוי לפי תשובתו בערש"ק

איש לפי פקודיו יתן נחלתו, בדרך רמז דאיתא בגמרא (שבת קיח) כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים, ואיתא בספרי מוסר דבכל ערב שבת צריך האדם לעיין ולפשפש במעשיו של כל ימות השבוע, ולתקן את מעשיו בתשובה, וזה פירוש איש לפי פקודיו פקודיו מלשון חסרון כמו (במדבר לא, מט) ולא נפקד ממנו איש, היינו כמו שמחשב האדם את עצמו בערב שבת ומכיר חסרונותיו שחיסר כל ימי השבוע, ועושה תשובה על מה שפגם במשך ימי השבוע, כן יתן נחלתו, כן נותנים לו הנחלה של שבת קודש נחלה בלי מצרים.

(אמת ליעקב)

להכין עצמו משבת על כל השבוע

ביום השמיני עצרת תהיה לכם, במדרש זשה"ה תחת אהבתי ישטנוגי ואני תפלה והוא תמימה ונראה בעז"ה לפרש דהנה השי"ת נתן לאדם הנשמה הקדושה שהוא חלק אלקי ממעל והוא נקרא אור כי נר ה' נשמת אדם ואורות מתחלקים לכמה אופנים יש אור פשוט ויש אבוקה שהוא גדול ויש ג"כ אש שהוא גדול מאוד, ושאר חז"ל אבוקה במוצאי שבת להבדלה מצוה מן המובחר, הטעם לפי שבמ"ש צריך להכין מאור השבת שהוא אחדות גדול על כל החול עד שבת הבא ובשבת הבא צריך להכין שיאיר אור משבת העבר ומשבת הזה ונעשה אבוקה מאור הב' שבתות על כל החול, וזה פירוש המדרש וביום השמיני עצרת תהיה לכם משבת הראשון עד שבת הבא הוא יום שמיני צריך לעצור האור הקדוש על כל החול וז"ש תחת אהבתי ישטנוגי ואני תפלה.

(לקושי רמ"ל)

שבת היא אור המקיף להנצל מן החיצונים

צרור את המדינים והכיתם אותם, פירש"י כמו זכור ושומר וכו', נקדים המובא בספרים ענין אור המקיף כי דרך הסט"א כאשר האדם רוצה לגשת אל התורה ומצות המה אורבים עליו ללכדו במצודתם להכשילו בדבר קל אשר האדם דש בעקביו ועי"ז עבירה גוררת עבירה להפילו לרדת שחת וכמעט כל העצות ותחבולות לא יועילו אך זאת תורת האדם בעשות המצות אשר הם סגולות בבחינת אור המקיף להנצל מן החיצונים כמ"ש במצות ציית בטלית גם מצות תפילין הוא תועלת לטהרת המחשבות, וכדומה לזה הוא ענין קדושת יום השבת להיות ג"כ לבנ"י אור המקיף כמ"ש בזה"ק כד עייל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסט"א וכל דינין מתעברין מינה כמ"ש בשיר השירים רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה קאי על שבת שלהבת"ת אותיות שבת" ע"י שם י"ה השורה עליהם בבחי' אור המקיף לבל יוכלו לנגוע בהם החיצונים, ונחזור לענינינו צרור את המדינים ל' צרור אדם כו' אדם עולה מ"ה פ' ע"י שם מ"ה תצרור את המדינים, לקחת אותיות דינים בין ב' אותיות מ"ה, כי השם מ"ה הוא בחי' אור המקיף ועי"ז ממילא והכיתם אותם ויתפרדו כל פועלי און, וזה שפירש"י כמו זכור ושומר, פ' כמו בש"ק הוא האור המקיף כן אתה תצרור את המדינים ע"י שם מ"ה תמתיק הדינין.

בזכות שבת ישראל נגאלין

לאלה תחלק הארץ, לאל"ה נוטריקון לעשות את השבת לדורותם, פירוש בזכות שב"ק כדאיתא (ירושלמי תענית פ"א הא) אין ישראל נגאלין אלא בזכות שבת.

(דמשק אליעזר)

בזכות שמירת שבת זוכין לארץ ישראל

אבינו מת במדבר וגו' ופי' הר"ר יונתן ז"ל דאיתא בגמ' דהמקושש לשם שמים נתכוין כיון ששמעו ישראל במדבר הזה יתמו ושם ימותו עמדו וחיללו שבת בלא עדים והתראה עמד הוא וחילל שבת בעדים והתראה ונהרג למען לא יחללו עוד שבת, והטעם דחיללו שבת משוםד איתא בספרי כל המחלל שבת אין נוטל חלק בארץ, דא"י ניתן להם בזכות השבת אבל ישראל במדבר ששמעו במדבר הזה יתמו דבלא"ה לא יטלו חלק בא"י ל"ה מקיימין השבת, ולפי"ז ק' כיון דצלפחד חילל שבת אין נוטל חלק בא"י ולמה תבעו חלקו, אבל אי נאמר דלשם שמים נתכוין מניע לו חלק בארץ ישראל, ו"כ הפ' אבינו מת במדבר מפני תיבת במדבר הזה יתמו וכו' שעמדו וחיללו שבת, והוא לא היה בתוך עדה שחיללו שבת שלא לש"ש, רק לשם שמים נתכוין, לכך ויקרב משה משפטן לפני ה' כי רק הקב"ה יודע אם לשם שמים נתכוין.

(פנים יפות)

כולל עצי חיים

צדקת

רבי מאיר
בעל הנס

מסודר על ידי הרב יצחק
סעוט • סאטמאר

אלקא דמאיר ענג

החובות אינם שייכים לנו וישראל על עשרת הדיברות

בעזרת

אחים לדעה
תושבי מאנסי יע"א

הכונו !!!

למסיבה השנתית
למען החזקת כוללינו הק'

כולל "עצי חיים"

צדקת רבי מאיר בעל הנס

המתנוסס לתפארת בני ברק יצ"ו

אשר תקיים אי"ה

ביום שני הבעל"ט

- פרטים יבואו -

דייכם המצפים לקבל פניכם בשלום

הנהלת הכולל בארה"ב

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים

יפקוד הי אלקי הרוחות איש על העדה אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם. ונראה על פי מה שמתאמרא משמיה הרה"ק רבי אריה לייב מלאנצבוש זללה"ה על מאמרם ז"ל אשרי מי שרואה את הוריו באומנות מעולה או לו למי שרואה את הוריו באומנות פגומה. כי אמרו חז"ל אצל יוסף בעת שהסיתו אשת פוטיפר, נראתה לו דמות דיוקנו של אביו. הענין כזה כי סגולה היא בכדי להנצל מן החטא לצייר בעיניו צורת אביו ורבו המובהק, ולזה יוסף צייר בעיניו צורת אביו וניצל מן החטא. ובשם הארז"ל כתבו כי בעת שהאדם מגיע ללימוד התורה לענין שאינו זוכה להבין בה, יש גם נכח סגולה לצייר נגד עיניו צורת אביו או רבו שלמדו תורה, וזה יאיר לו הדרך למצוא את לימדו על ישרו. וזה דברי רבי אשרי מי שצריך לצייר צורת אביו ורבו בשעת לימוד התורה, או לו למי שרואה את הוריו באומנות פגומה, היינו בעת נסיון רח"ל ע"כ, ועובדא הוי בימי הרה"ק מראפשיק זללה"ה כאחד מגדולי תלמידיו שכמעט בא לו להכשל באיסור כרת רח"ל, וראה בהקף צורת רבו הקדוש ונתע ושב לאחרי, ואח"כ נודע לו הדבר כי בזכות רבו רגליו ישמור. וזה שביקש משה רבינו יפקוד הי אלקי הרוחות איש על העדה אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם, כלומר אפילו בעת אשר יצא, תהיה לפניהם צורתו כמו בעת אשר יבא. (ייטב לב)

☆

פינהם בן אלעזר בן אהרן הכהן. איתא במדרש אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו ויתבאר הדנה נחלקו

הרמב"ם ורבינו ירוחם בכל שאר המצוות חוץ מגי דברים דהדין בהו יתרג ואל יעבור, אם אדם רשאי להחמיר ע"ע ליתרג שלא יעבור, הרמב"ם סובר דאסור ומתחייב בנפש, ור"י סובר דרשאי להחמיר על עצמו, אמנם מבואר ברמ"א ובשי"ך דאם הוא אדם גדול וחסיד וירוש כו"ע מודי דרשאי למסור עצמו עקדיה אפי" על מצוה קלה, והנה כאן פנחס נמי מסר עצמו על מצוה קלה שאינו מחויב בה, כי הלכה היא ואין מורין כן, ולכן כוזהו השבטים ואמרו הראיתם בן פוטי זה וכו' והרג נשיא מישראל ולפי דעת הרמב"ם הרי מתחייב בנפשו הוא, ולכן בא הכתוב לסתור טענתם ויחסו אחר אהרן שהי בבחינת אדם גדול וירוש ושפיר רשאי למסור נפשו אף על מצוה קלה שאינו מחויב בה, ושפיר אמר המדרש בדין הוא שיטול שכרו דכיון דיחסו הכתוב אחר אהרן לא עבר עבירה במסרו נפשו על קדי"ה ושפיר הי מותר לו, ולכן בדין מגיע לו שכר.

(קדושת יום טוב)

☆

יפקוד הי אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה, אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם. ויבואר בהקדם דברי האר"י ז"ל (הובא במדרש שמואל ע"מם אבות בהקדמה ויכ"כ בשליה תושב"כ פי בראשית אות ה) לפרש מאמר חז"ל (פנהדין צו). שית אלפי שני היו עלמא, שני אלפים תוהו, שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח, ובעונותינו שרכו יצאו מה שיצאו ועדיין בן דוד לא בא. הדנה אמרו חז"ל (יכמות סב) אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, דהיינו

אוצר הנשמות קרוי גוף. ואם הנפשות אינם חוטאים ומתקנים בפעם אחת, הרי באים בכל פעם נשמות חדשות שיוכל משיח לבא במהרה, אבל אם הנשמות אינם מתקנים ויצטרכו לבא בגלגול, אז אינם יוצאים נשמות חדשות ומתעכב ביאת משיח, והו ובעונותינו שרכו יצאו מה שיצאו, ר"ל שיצאו לעולם הזה נשמות שיצאו כבר שהיו צריכים לגלגול, ולא יכלו נשמות חדשות לצאת מאוצר הגוף, לכך ועדיין בן דוד לא בא, עכ"ד הארז"ל. והנה נשמת האדם כשבא מעולם העליון לעולם הזה ונבראת באדם נקרא ביאה ובזמן פטירתו נקרא יציאה, כמו שדרשו חז"ל (בי"ט קו) עה"פ (דברים כה ו) ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך, שתהא יציאתך מן העולם בלא חטא כביאתך לעולם (וע"י מ"ש בח"א פי וילך עה"פ לא אוכל ובדרושים להג השבועות אות כ"א). וזה שאמר הכתוב יפקוד הי אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניהם וגו', היינו שהתפלל משה רבינו שיעמיד להם הקבי"ה מנהיג אשר ישפיע עליהם לילך בדרך הטובה והישרה, שיוכלו לתקן ולהשלים את נשמותיהם בעולם הזה, ולא יצטרכו לבא בגלגול לעוה"ז, והו אשר יוציאם, שהנשמות בעת יציאתן מן העולם יהיה בלי חטא ועון כלל, ואשר יביאם, הכוונה על ביאת הנשמה לעוה"ז, שעל ידי שהמנהיג ישפיע עליהם להשלים נשמותיהם בעולם הזה, אזי יבואו נשמות חדשות לעולם הזה, ועי"ז יתקרב ביאת בן דוד.

(נצי חיים, מכתבי הרד"ק)

ר מרדכי וויליאמער ז"ל

מסאטמאר

דני ושמוחי ליעק"ב

בשם קרוב לאלפיים חנכי מוסדותינו, נישא בזה איתוליש, ברכת מול סוב, מרחוק מקום וקודם לב בשם קרוב וממוברדנו האי גברא יקרא, בונה ומקים עולמות של תורה ותפילה לתפארה, ויעקב איש קים וידידנו וממוברדנו האי גברא יקרא, בונה ומקים עולמות של תורה ותפילה לתפארה, ויעקב איש קים וישוב אוהלים, למען הרמת הישיבה גדולה בקרית יואל מרבה פעלים, איש חמודות רב תבונה, ותמך בלחב למוסדותינו וקן בכף עת ועונה, ברוח נדיבה ומסירות טאמנה, ובמיוחד זוכה רבים זוכה לערב את הרהבת ושכלול המוקד טהרה דקדוקיתנו, שהולכת ובגעת ברוב פאר וחדר ושם דבר בעידית,

הרבני הנגיד המפואר, מוכתר ככל תואר

יעקב זוסמאן סופר הי"ד

מזה"ר חבר הנהלת ישיבה גדולה דיסאטמאר קרית יואל יצ"ו
 לרגל השמחה שבמעשיו בארצו בני הקר והתשוב מו"מ בתורה וכו"ש
 הרתן כמר אברהם נתן נטע יצ"ו
 עב"ג הכלה החשובה הנד"י

הקהל קול יעק"ב

מחודמנות זו נטנה למע"כ ברכת הוקרה, לתהילה ולתפארה, להגל אשר זכה בערות הבורא, ליומם קרן הישיבות וקול התורה, אחרי עמדה קשה שבמקדש שהשקיע ממוטב כשרון ומרוח מסודה, חמץ ה' ביוד העליל ברוב עוז וגבורה.

להשיג כספי תמיכה לעולם הישיבות ברחבי ניו יארק

מנגלילן זכות על ידי זכאי, ובמקרב בית ישראל נברכו בברכות עד בלי די
 ועושה ברכותיו המרובות, בכל לשון של הודאה וחיבה, שיזכה מע"כ לרווח ממנו ומכל יוצת תענת וחת, מונח אשר נעשה והרחבת העינת, היווג יעלה ויצמח כגפן אודית, לשם פתחילה ולתפארת, ומשיך לעמוד ליימן מוסדותינו הקדושה, ובמטב זאת יתברך בכל בריאן דנפשא.

מ"ד ידידיו מוקדו השמחים בשמחתו וברוך אומרים לעונמתו הנהלת מוסדות סאטמאר קרית יואל בני ברק יצ"ו

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפת צדיקים

ויקרב משה את משפטן לפני ה'

פעם באה אשה אחת לשאול את הגאון רבי יעקב משולם אורנשטיין זצ"ל בעל ה"שועות יעקב" איזה שאלה, אמר לה הגאון: חכי רגע עד שאעיין בשו"ע יורה דעה, ובאותו מעמד נכח שם הרה"ק ר' שלום מקאמינקא זי"ע וכששמע זאת פנה אל הגאון ואמר: הלא איתא בפרקי אבות (פ"א מ"ה) ואל תרבה שיחה עם האשה, ענה השועות יעקב: מנא לכו הא דזה כבר מיקרי ריבוי שיחה, השיב לו הרה"ק ואמר: כך מצינו בתורה, דבפרשת בהעלותך כשבאו האנשים טמאים לשאול שאלת "למה נגרע", השיב להם משה "עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם", ואילו בפרשת פנחס כשבאו בנות צלפד לטעון אל משה כתיב "ויקרב משה את משפטן לפני ה'", ולהם לא אמר שהולך לשאול את פי ה', אמור מעתה דגם דבר זה מיקרי ריבוי שיחה, ולכן לא דיבר אתם מאומה. (אוהב שלום)

אלה תחלק הארץ

הבעש"ט נסע פעם בדרך וכאשר נטו צללי ערב סר לכפר אחד ללון שם במלון ויהי בערב במלון שמחת נישואין ובאו מחותנים וקרוביהם ומכיריהם לכבוד החתונה ושמחו שם כל הלילה הבעש"ט לא פנה אליהם ולן עם אנשיו בחדרו ויהי בהיות הבוקר השכימו המחותנים לנסוע לדרכם הבעש"ט עמד בחוץ מוכן להמשיך בניסיעתו וציפור אחד עמד על אילן וצפצפה מול החתן והכלה פנה הבעש"ט אל פמליתו ואמר הידעתם מה הציפור אומרת היא אומרת "אללה תחלק הארץ" לא הבינו התלמידים את דבריו ולא הרחיבו עוז בנפשם לשאול לרובם כוונת הדברים האלו, לאחר שנים רבות והזוג שנישאו הצליחו בחייהם וראו בניו ובני בנים עלתה בדעת האיש מחשבה לנסוע לעת זקנתו לארץ ישראל והחליט לעשות כן אבל אשתו לא רצתה בשום אופן לעזוב את בניה ולנסוע ולא יכלו להשתוות ביניהם והלכו לדין תורה ופסק הבית דין שהאשה צריכה לקבל גט פיטורין ואינה יכולה למנעו מלנסוע ואף אין יכול להכריחה לעלות וכך הוה שנתגרשו והאיש נסע לארץ ישראל והאשה נשארה בחוץ לארץ המעשה נתפרסם בכל המדינה עד שהגיעה השמועה לתלמידי הבעש"ט שהיו עמו באותו כפר בשעת החתונה ואמר: עכשיו אנו מבינים דברי רבינו הבעש"ט שאמר שהציפור אומרת אלה תחלק הארץ היינו שארץ ישראל עשתה חלוקה בין הזוג שנתגרשו בשבילה.

ובני קרח לא מתו

פעם אחת כשישב הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זי"ע בסעודת שבת נפל זכוב בתוך הרוטב שבקערה, מה עשה, ציוה להוציא הקערה מחוץ לשולחן, להכניס כף אל הרוטב תחת הזכוב ולהשפיל הקערה למטה, ועל ידי זה נמצא הכף

על הזכוב למעלה, ואין זה בורר פסולת, אלא בורר אוכל, על ידי שהשפיל הקערה למטה, והכף עם הפסולת נמצא מבלי עשיה למעלה, ואמר שהנה כי כן בשמים ממעל משתמשים בעצה בעצה זו, שנאמר "מוריד שאול ויעל" שאם רוצים להציל את מי שהוא מן הגיהנום ואינו ראוי כל כך להוציאו בעצמו, לכך "מוריד שאול" שמורידים הגיהנום בהשפלה למטה, וממילא נמצא זה "ויעל" שהוא עומד למעלה, עכדה"ק ודפח"ח, ובזה י"ל הענין שהיה בבני קורח שנאמר "ובני קרח לא מתו" וידוע מה שאמרו חז"ל "מקום נתבצר להם בגיהנום וישבו עליו וכי ועליהם אמרה תנה ה' ממת ומחיה מוריד שאול ויעל", דהנה ידוע שהם היו בעצה תחילה, ורק בשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום, והוריד הגיהנום ושאל ונשארו הם ממעל במקום גבוה, וכן יעשה לעתיד עם כל עדת קורת. (ישא ברבה)

את קרבני לחמי לאשי

דרכו בקודש של המגיד מטריסק היתה ליתן לאכול על שולחנו לכל החסידים הבאים להסתופף בצילו ואפילו במועדים וימים טובים בזמן שהחסידים נוסעים בהמוניהם הקפיד על זה שכולם יאכלו אצלו ויהי סמוכים על שולחנו לימים נעשה מזה בעל חוב גדול נכנסו אליו אנשים מכובדים ממקורביו ושאלו את פיו: היות שההוצאות על מזונות החסידים מרובים והרבי נעשה מזה בעל חוב ומוכרח לשלוח לקבץ על הגבאות לאסוף כסף מהחסידים כדי לפרוע חובותיו ובכך הלא מוטב שהרבי לא יתן להחסידים לאכול ולא יצטרך אח"כ ליקח מאתם מעות לשלם החובות הצדיק שתק ולא השיב כלום חשבו החסידים מדשתק ש"מ דניחא ליה ושתיקה כהודאה דמילי ונכנסו עוד פעם לדבר על כך בפרטות פתח הצדיק ואמר: בזמן שבית המקדש היה קיים אמרו חז"ל שהמזבח מכפר ועכשיו שולחנו של אדם מכפר ובכך אני אומר "את קרבני" הקרבן שלי הוא "לחמי לאשי" היינו מה שאני נותן לחם לאנשים שלי ובזה יש ריח ניחוח לה' וסליחה וכפרה לי ולכל החסידים שאוכלים על שולחני והמנהג בטריסק נשאר בתקפו.

תשמרו להקריב לי במועדו

כשנפטר הרה"ק ר' יעקב משה מקאמארא זי"ע, והוא בן ס"ח שנה, הספידו חתנו הרה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע וקרא עליו את הפסוק בפרשתן: "את קרבני לחמי לאשי... תשמרי להקריב לי במועדו", דהנה מיתת צדיקים מכפרת והיא כמו קרבן עולה של דורו, כדרך שאמרו חז"ל: שהמלאך מיכאל מקריב נשמותיהם של צדיקים על המזבח שברקיע, אבל הפסוק מזהיר את בני הדור שישמרו להקריבו רק "במועדו" ולא לפני מלאת לו שבעים שנה, אם יספה בעון הדור.

רני ושמחי ליעקב

מהררי ציון וירושלים עיר הקודש. נישא פינז בברכה מרובה מלא גודש. וברגשי הזקנה והודאה. נשגר ברכת מזלא טבא וגדיא יאה. משמי מרומא עילאה. האי גברא יקירא.

ידידנו וידיד כל נפש כל חי, שמו הטוב משבחים ומפארים עם אלוקי **יעקב**
עושה ומעשה יומם ולילה לבנות מקום לה' משכנות לאביר **יעקב**
קול התורה הגשמע במתיבתא הק' בקרית יואל יקף לזכותו הקול קול **יעקב**
בונה ומקים עולמות של תורה, מרחיב גבולי הקדושה, מה טובו אוהל'ך **יעקב**

ה"ה ידידינו העומד לימינינו בכל עת ועונה

הרה"ח המפואר

יעקב זוסמאן סופר מוה"ר שליט"א

מראשי הנהלת המתיבתא הק' בעיר קרית יואל

לרגל אירוסי בתו הכלה שתח'
עב"ג בן הרה"ר מאיר זאב שטערן שליט"א

וזאת הברכה, מאלוקי המערכה, שהזיווג יעלה יפה יפה לתפארת המשפחה, וירוה טעיב רוב נחת דקדושה מטנע ומכל יוצאי הלציקם, עושר ואושר באטמיקם, ששון ושטחה ימצא באהליכם, שלום ושלוח בארמנותיכם, כל מילי דמיטע במושבותיכם, עד שיוכלו לומר די משפחותיכם, עדי נזכה לבנין ציון ירושלים עיר קדשינו, בביאת משיח צדקנו, ומלכינו בראשינו, בביא.

כ"ד המגזרים בברכת ציון וירושלים
הנהלת המוסדות
מטה"ק ירושלים חוב"א

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים,
כפתור ופרח משוקדים

שאין העולם כדאי לשמש באור גדול וגנון לצדיקים לעתיד לבוא, ומשו"ה לא הי' יכול להרבות את אור החמה מפני שאין העולם כדאי ליה ולכן הוצרך למעט את הלבנה, וז"ש הקב"ה הביאו עלי כפרה שאתם צריכים להביא כפרה על שבשבלכם מיעטתי את הירח, שאלמלא הייתם כדאי הייתי מרבה אור החמה ולא להמעט הלבנה.

☆

אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על הי' בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו. ונל"פ דהנה אמרו חז"ל עה"פ וישמע משה ויפול על פניו מלמד שחשדוהו באשת איש, והובא גם ברש"י פרי יתרו שפרש הפסוק (תהלים ק"ז ט"ז) ויקנאו למשה במחנה, שכל אחד קינא לאשתו ממש שחשדוהו באשת איש, והנה אמרו חז"ל (סוטה כ"ג) עה"פ ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונורעה ורע, שאם הי' יולדת נקיבות יולדת זכרים, וא"כ אותה שקינאו לנשותיהם ממש והי' טהורים, א"כ בוודאי ילדו כולם זכרים, ולפי"ז יובן הכל על נכון כי בנות צלפחד אמרו והוא לא היה בעדת קרח שקינאו לנשותיהם בחינם, והרא"י דהא ובנים לא היו לו והיה צריך להיות לו בנים וע"כ מכח מזה שלא הי' בעדת קרח.

☆

יפקוד הי' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה. וברש"י ז"ל כיון ששמע משה שאמר לו המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו אמר הגיעה שעה שאתבע צרכי שירשו בני גדולתי, ולכאורה תמוה הדבר הן כבר היה ידוע שבן יורש את אביו וא"כ מה ענין ירושת בניו לירושת בנות צלפחד, ותו מה ענין ירושה של גדולה לירושת נחלה, ויש לתרץ דהנה כבר הביא רש"י לעיל עה"פ ויקרב משה את משפטן לפני ה' נתעלמה הלכה ממנו על שנמל עטרה לעצמו לומר והדבר אשר יקשה מכס תקדיבון אלי והנה שנינו ומפני מה אין מצוין תלמידי חכמים לצאת מבניהם תלמידי חכמים שלא יתגדדו (ותגדלו, רש"י) על הציבור, ולפיכך לא תבע משה שירשו בניו את גדולתו כיון שהרגיש בעצמו שחטא ונתגאה על השופטים אבל עתה שכבר נענש שנתעלמה ממנו הלכה סבר משה שכבר נתכפר לו וממילא ראויים בניו שירשו גדולתו. (כתב סופר)

☆

ונתתה מהודך עליו בגמרא איתא (כ"ב ע"ה) ולא כל הודך, וקנים שבאותו דור אמרו פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, ולכאורה למה דווקא הזקנים אמרו כך, ונל"פ עפ"מ"ש רבינו חננאל דכל מי שנה שהיו ישראל במדבר לא קדשו החודש עפ"י הרא"י אלא עפ"י החשבון משום שלא ראו הלבנה בלילה ולא החמה ביום מכח העננים שהיו מכסים את המתנה, ומאחר שאותן הגולדים במדבר לא ראו את החמה והלבנה לא היו יכולים לומר כך, ורק הזקנים שבדור שהכירו החמה והלבנה קודם שהי' להם ענני כבוד.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. בכל התורה כולה כתיב פנחס בלא יו"ד וכאן נכתב פנחס ביו"ד יש לומר דהנה בנדבת הנשיאים כתיב והנשאם הביאו חסר יו"ד ואמרו רז"ל לפי שנתעצלו מלכתחלה בנדבת המשכן נחסרה אות משמם הרי שהעצלות גרם להם שחסרו אות יו"ד, וידוע דמדה טובה מרובה ואינא במדרש לפי שנתעצל משה רבינו ע"ה במעשה זמרי לכך לא ידע איש קבורתו ללמדך שצריך להיות עז כגמר ורץ כצבי לעשות רצון קונו וכיון שפנחס גבר כאן במדת הוריות בדין הוא שיתסף לו אות יו"ד בשמו.

☆

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וכו' לכן אמרו הנני נותן לו את בריתי שלום ובמדרש בדין הוא שיטול שכרו וצ"ב. וי"ל עפ"מ דאמרין בגמ' דילפינן לתחיית המתים מק"ו מאי דלא היה מה דהיה לא כ"ש שיקומו לתחי' ובדרכי תשובה פי' בזה נוסח הברכה ועתיד לחזור ולהחיותכם בדין היינו מכח הק"ו (מלשון חז"ל הלא דין הוא) ובספר חסידים מפרש במה דמיחסו לפנחס אחר אהרן כי פנחס פרח נשמתו באותה שעה וניתנה לו נשמת נדב ואביהוא ולוה נקרא בן אהרן וע"ז קאמר המדרש על פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן דייקא דלכאורה איך נעשה אצלו בחינת תחיית המתים ונכנסה בו נשמת בני אהרן ע"ז אמר "בדין" הוא שיטול שכרו פי' ע"י הק"ו הנ"ל דמאי דלא היה וכו' ובזכות זה יטול שכרו לתחה"מ.

☆

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וכו' לכן אמרו הנני נותן לו את בריתי שלום ובמדרש בדין הוא שיטול שכרו וצ"ב. וי"ל בהקדם דידוע דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא והטעם דאין אדם גומר שום מצוה בהאי עלמא שא"א לו לומר שכבר גמר מצות הנחת תפילין אחר שחולצם בלילה כי גם כל הלילה יהיה שומר ומצפה עד עלות השחר להניחם וחייב אדם להתאוות מתי יבוא מצוה לידי ואקיימנה ולכן עדיין לאו גמר מלאכה היא, ופועל שלא גמר מלאכתו אין הבעל הבית עובר בבעל תלין דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף ולפי זה אתי שפיר דהך מצוה שעשה פנחס לקנאות ברשעים א"א להתאוות עלי' שתבוא ליח ח"ו אדרבה יתפלל שלא יארע עוד תקלה כזאת בישראל וא"כ בדין הוא שיטול שכרו בעוה"ז שכבר גמר מצותו הלו.

(תורת משה חת"ס)

☆

ושעיר עזים אחד לחטאת וברש"י אי אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח, וי"ל דהנה הלבנה קיטרגה לפני הקב"ה אי אפשר לשתי מלכים שישתמש בכתר אחד וא"ל הקב"ה לכי ומעטי את עצמן, ולכאורה חז"ל להקב"ה להרבות אור החמה, אך י"ל כמ"ש רש"י בפר' בראשית דראה הקב"ה

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין מעמדות בקרבנות

לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי כמועדו. (פנחס כה, ב)

הרשב"א במגילה (ג.) הביא על דברי הגמ' שם, שמלאך מן השמים נתיצב נגד יהושע באמצע המלחמה, ואמר לו אמש בטלתם תמיד של בין הערביים ועכשיו בטלתם תלמוד תורה, עיי"ש.

והקשו בתוס' אמאי באמת בטלו קרבן התמיד במועדו, הרי הכהנים היו יכולין להקריב בשעת שישראל היו במלחמה, ות"י ע"ז הרשב"א בשם י"מ, דלא ביטלו ממש, אלא שלא היה שם במעמד ישראל כי היו טרודים במלחמה, והעלה עליהם כאילו בטלו התמיד, והם לא חששו כל כך כיון שאינם מעכבין הקרבן, אמנם כתב ע"ז שאינו מחזור כי יש לו שם קושיא בסוגיא. עכ"פ חזו"ן מדבריו שהיש מפרשים סברו שהמעמד אינו מעכב, אבל הרשב"א גופא מסתפק בזה.

☆

אמנם בטורי אבן (שם) מביא ד' היש מפרשים המובא בהרשב"א, ומעיר עליו דלכאורה האיך שייך למימר דלא חששו ישראל אז למעמד בשעת ההקרבה כיון דלא מעכבא, הרי מכל מקום מצווה איכא, ועוד קשה להיש מפרשים הנ"ל דלא הוי ליה למימר שהם לא חששו למעמד, הלא בהא לחודיה סגיא, שמפני טרדת המלחמה לא היה שם מעמד.

ומסיים דבריו דלדידיה לא קשה ולא מידי, כיון דהוא סבר שמעמד מעכב וודאי לקרבן, וא"כ מובן שפיר דברי המלאך בטענתו ליהושע שביטלו התמיד, עיי"ש.

חזו"ן מדבריו להדיא שסבר שמעמד וודאי מעכב לקרבן, ולא כדברי היש מפרשים הנ"ל.

☆

ובקונטרס אחרון על הטורי אבן (בעמ"ס קונטרס אחרון ל"שגת אריה" מהגאון ר' משה אריה לייב מווילנא זצ"ל) מביא דברי הטורי אבן וקושייתו על היש מפרשים, ותירץ דאפ"ל דגם היש מפרשים סברי דמעמד מעכב לקרבן, וא"כ הקשה להם מאחר שהיו

רשיז"ל פי' שיהיו כהנים ולוים וישראל עומדין על גביו, מכאן למדו ותקנו מעמדות, כדאיתא בתענית (כו.), עכ"ל.

אמנם במלאכת שלמה על משניות (פ"ד דתענית מ"ב) הביא בשם רש"י במהדו"ת דהא דבעי מעמדות בקרבנות ילפינן ממה שכתב בפרשת בלק (כג.) בקרא: התיצב על עולתיך, (וכבר דנו האחרונים אי שייך מעמד בקרבנות עכו"ם, וכן אי איתא בבמה, עיין בדבריהם ותמצא נחת).

☆

הנה עצם דין מעמדות בקרבנות וטעמו, מבואר ברמב"ם (פ"ו מהל' כלי המקדש) כיון שאי אפשר שיהיה קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו, וקרבנות הציבור הרי הוא של כל ישראל, ואי אפשר שיהיו כל ישראל עומדים בעודה, לפיכך תיקנו נביאים הראשונים שיבררו מישראל כשרים ויראי חטא ויהיו שלוחי ישראל, לעמוד על הקרבנות והם נקראים אנשי מעמד, עכ"ל הרמב"ם.

וכבר עמדו הרבה על דברי הרמב"ם, אשר לאמיתו הוא ד' הגמ' שמצוות מעמד תיקנו נביאים הראשונים, ולכאורה לפי"ד רש"י בפרשתן דילפינן מקראי דין מעמד, א"כ אמאי אמרי' דנביאים הראשונים תיקננהו.

והמהר"ל בגבורות ארי עמד ע"ז, ותירץ דמדאורייתא סגי בכהן אחד ובלוי אחד וישראל אחד, והנביאים באו וחוסיפו מעמדות עפ"י סדר המשמרות, ע"ש.

ובתולדות אדם על הספרי עמד בזה, ותירץ דמדאורייתא סגי בכהן המקריב שגם הוא מבעלי הקרבן, והא דבעי שלשתן דהיינו כהן לוי וישראל זה מתקנת נביאים הראשונים.

☆

ונידון גדול איתא בראשונים ואחרונים, אי מעמד בקרבן לעיכובא או רק מצוה לכתחילה.

קרבתם וליכא חששא הנ"ל, עיי"ש, וא"כ אפ"ל דה"ה גם לגבי דין מעמדות ליכא חסרון בכדאי גזנא, עיי"ש.

☆

ובסוף דבריו מביא שם ד' השיטה מקובצת על ערכין (דף יא.) שכתב דדין מעמד אינו אלא למצוה ואינו מעכב הכפרה.

וכן הכריח השפת אמת בחי' עמ"ס תענית (כו.) דאפי' לשיטת הסוברין דמעמד לעיכובא, אין פירושו שמעכב הכפרה אלא שמעכבין הקרבן מלהקריבו עד שיתאספו האנשי מעמד, ולכן השמיט הרמב"ם דין זה שהוא מעכב, עיי"ש.

אמנם בשו"ת מהר"ל (סי' צז) כתב דמצוות עמידת הבעלים על הקרבן מעכבת, ואם אינו עומד על הקרבן לא יצא ידי חובתו, דהוי כאילו נקרב הקרבן שלא מדעתו, עיי"ש, (והוא חידוש גדול, והיפך ד' השפ"א הנ"ל).

☆

עוד דנו האחרונים, כיון דמצוות מעמדות ילפי מקרבן התמיד, מדכתיב תשמרו להקריב וכו', א"כ איכא למימר דדווקא בקרבן בעינן העמדה אבל בשאר קרבנות לא בעינן מן התורה העמדה על הקרבן, דהרי מקרא הנ"ל ילפי' נמי מצוות ביקור ד' ימים קודם הקרבה, ובשאר קרבנות לא הצריכו ביקור, א"כ ה"נ נימא לגבי מצות העמדה.

טרודין במלחמה ולא היו יכולין לעשות מעמד לקרבנות, והרי מעמד מעכב בקרבן א"כ לא היו צריכים להקריב הקרבן תמיד כלל, ואי נימא דאין מספיק בטירדת המלחמה לבטל הקרבת קרבן התמיד, א"כ תקשי למה באמת לא חששו למעמד.

וע"ז תירצו היש מפרשים דצ"ל שטעו וסברו דמעמד לא מעכב הקרבן תמיד, אבל באמת בוודאי הוא מעכב הקרבן, והא ראייה שהמלאך הוכיחם שלא קיימו קרבן התמיד כיון שלא קיימו מצוות מעמד, שמע מינה דמעמד מעכבא בקרבנות.

☆

ובאפיקי ים (סי' ז' בהגה"ה) מביא בשם מהר"ם מרוטנבורג דס"ל דמעמד מעכב הקרבן, וכסברת הטורי אבן, והוא הקשה לשיטתם דאי מעכבא א"כ האיך אמרי' בגמ' שערל ויחיד משלחין קרבנותיהן, ולכאורה הרי הם אין יכולין להכנס ולעמוד על קרבנם מפני טומאתן, וא"כ הכי נמי אין יכולין לעשות שליח את האנשי מעמד כיון דהרי איכא כללא כל מה דהוא לא מצי עביד לא מצי משווי שליח, ואי הויא לעיכובא האיך הקריבו קרבנותיהם.

ומיישבו עפי"ד התוס בגיטין (כח:) שהקשה מאי טעמא ערל וטמא משלחין קרבנותיהם הרי אין יכולים לקיים מצוות סמיכה על קרבנם, וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו, ותירצו דאיכא קרא דובאת שמד, ואיכא קרא מיוחד דערל וטמא רשאים לשלח

- 1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
- 3 הוק-אפ"ס 4 דברות קודש 5 מסיבות
- 6 שיעורים ודרשות 7 תק וחור" 9 מערכת

לאקאלע נומערן

ברוקלין 718-504-2188
 קרית יואל 845-537-6660
 מאנסי 845-694-4550
 לאנדאן 020-8002-9580
 מאנטשעסטער 0161-420-8878

718-305-6942 212-444-9899

צו ספאנערן | אדווערטייזין רופס:
 718.551.7519

718-305-6942 • 212-444-9899

פניני התורה

פנינים וחידושים בגמרא מס' סוטה
הנלמד במסגרת חבורת "סודי התורה"

מ"נ ע"י אחד המגי"ש שליט"א

ביאור ב' מאמרי חז"ל בענין זיווגו של אדם:

א. ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני.
ב. וקשין לזווגן כקריעת ים סוף.

וקשין לזווגן - איך שייך קושי אצל הקב"ה

צריך עיון איך שייך לומר אצל הקב"ה שקשה לו לזווג, וכי יש דבר קשה אצל הקב"ה, וגם איך שייך לומר על קריעת י"ס שהיה קשה להקב"ה.

א. קושי הוא כינוי לדבר שאין בריה בעולם שיכולה לעשות דבר זה מלבד הקב"ה, כי רק מה' אשה לאיש (מועד קטן) ולכן דימה אותו לקריעת ים סוף, שאף הים לא נבקע עד שנגלה הקב"ה בעצמו. (עיון יעקב).

ב. קושי הוא כינוי לדבר שהוא חוץ לדרך הטבע. (מהר"ל חידושי אגדות כאן, וע"ע למקמן).

וקשין לזווגן - הטעם

יש לעיין מה הטעם שקשה זיווגו של האדם כקריעת ים סוף, הרי ליקח אשה מצות עשה היא א"כ היה ראוי שמן השמים ימציאו לו זיווגו בניקל.

לפום צערא אגרא, לכן קשה למצוא זיווגו שיטרח כמה טרחות למצוה (שיר מעון דברים). וביאור שם לפי דברי הספר חסידים שכתב מה שמדברים לאדם כמה שידוכים ולא בא לידי גמר, דבר זה הוא מן השמים הוא, כדי שיתארך הזמן בעסקו בשידוכים אלו, עד שיזווג לו שידוך אמיתי שלו. וכן דרך העולם מה שמצוי בקל, אפילו אם הוא הצלחה גדולה ביותר אינו חשוב לו, אבל מה שהיה חסר לו מאד ומשתוקק אליו ובא לו אחר יגיעות בזה שמח מאוד והוא בעיניו הצלחה גדולה, ואז לא בקל ישלחו אח"כ, שהרי יודע כמה קשה למצוא זיווג אחרת.

בגמרא (דף ב) "א"ר שמואל בר רב יצחק, כי הוה פתח ריש לקיש בסוטה [כאשר היה ריש לקיש מתחיל לדרוש בפרשת סוטה] אמר הכי, אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו, [היינו אשה צנועה לצדיק ואשה פרוצה לרשע (ולכן מציין רש"י אצל האשה במיוחד את מדת הצניעות והפריצות, הוא משום שמדת הצניעות הוא העיקר אצל האשה, והיא המודד העיקרי לצדקתה)]. שנאמר (תהלים קכ"ה ג') כ"י לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים, [היינו שממשלת רשע - אשה מרשעת - לא תזדווג עם גורל הצדיק].

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן וקשין לזווגן כקריעת ים סוף, שנאמר אלקים מושיב יחידים ביתה [נוטל אנשים יחידים ומזווגם להקים בית יחדיו], מוציא אסורים בכושרות [וכמו כן הוא גאל את ישראל שהיו אסורים במצרים בזמנים כשרים ונוחים, היינו בחודש ניסן שזמנו נוח להליכה, שאינו לא חם מידי ולא קר מדי, הרי היקיש הכתוב בין זיווג יחידים לנסים שנעשו ביציאת מצרים כולל קריעת ים סוף].

הגמרא מקשה על דברי ר"ל שאיש ואשה מזדווגים לפי מעשיהם:

איני, והא אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קודם יצירת הולד [היינו מתחילת עיבורו] בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפוני, בית פלוני לפלוני, שדה פלוני לפלוני, [הרי שזיווגו של אדם מיועדת לו כבר משעת יצירתו בטרם נודע אם יהיה צדיק או רשע, שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, א"כ איך יתכן לומר שזיווגו של אדם נקבע לפי מעשיו]. לא קשיא הא [שבת קול מכריזה ארבעים יום קודם יצירת הולד, מיירי] בזוג ראשון, הא [שזיווגו של נקבע לפי מעשיו, מיירי] בזוג שני".

וכתב רש"י והוא הדין מה שאמרו "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף", היינו דוקא בזיווג שני, כיון שאשה זו לא נבראה מתחילת יצירתה להיות בת זוגו המתאימה לו, משא"כ בזיווג הראשון שזיווגו נקבע לו ארבעים יום קודם יצירתו.

בשמים מברייזין רק את שם אבי הכלה

הרה"צ ר' מרדכי דוד מדאמבראווא זצ"ל, שידך את כתו עם בן הגה"צ מו"ה רבי אלעזר ניסן אבד"ק דראהאביטש, ובשעת התנאים היה ויכוח אודות הנדוניא ויאמר הר"ר מרדכי דוד להר"ר אלעזר ניסן כבודו צריך להכנע מפני, כי את שמו מזכירין בשמים ואת שמו אין מזכירין, ויפלא הר"ר אלעזר ניסן ויאמר לו מגנין לכבודו זאת, ויאמר לו הלא חז"ל אמרו "ארבעים יום קודם יצירת הולד מברייזין בת פלוני לפלוני", ולא מברייזין בן פלוני לפלונית, הרי שהזכירו את שמי ואת שם כבודו לא הזכירו.

אוצר שיחות צדיקים (תשנ"ג ע' קצ"א)

קריעת ים סוף

יש לעיין מה הדמיון של זיוגו של אדם לקריעת ים סוף.

מטבעם של המים להיות מחוברים יחד, לעומת זאת איש ואשה שלא יועדו מתחילת יצירתם להיות בני זוג, הם יחידים הנבדלים זו מזו, ושניהם הם דברים חוץ מדרך הטבע. (מהר"ל חידושי אגדות כאן).

ארבעים יום קודם יצירת הולד

יש לעיין למה ההכרזה היא קודם יצירת הולד, למה אין יכולים להכריז אחר הלידה.

כמו שקודם בריאת העולם עלתה במחשבה בנין בית המקדש שהוא מקום זיוגו של השכינה, כך קודם בריאת האדם - שהוא עולם קטן - נברא מקום זיוגו ששם השכינה שורה. (דרשות חת"ס ח"ג עמ' קט"ז).

בת קול יוצאת ואומרת

יש לעיין מה התועלת בהכרזה, הרי בלאו הכי אין שומעים את הבת קול.

ההרגשה שמרגישים שזהו הזיווג הנכון בא מההכרזה שהכריזו ארבעים יום קודם. [עפ"י מה

דאיתא בשם הבעש"ט הקדוש זי"ע לפרש המשנה (פ' מ"ב) "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, ומכרזת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה", והקשה דהרי אין שמועים את ההכרזה א"כ מה התועלת בזה, ותירץ הבעש"ט הקדוש דמה שנתעורר אצל אחד מישראל לעשות תשובה הינו משום שהנשמה שמע הבת קול, ואולי אפ"ל דה"ה בזיוגו של אדם.

בת פלוני לפלוני

יש לעיין למה לא מכריזים לשתיהם אותו דבר, או בת פלוני לבן פלוני, או פלונית לפלוני, ונשנו בזה בספרי חסידות בכמה אנפין ונצטט אחדים מהם.

א. דארבעים יום קודם יצירת 'הזכר' מכריזין, ויכול להיות ש'הנקבה' עוד לא ילדה ואין לה עוד שם, לכן מכריזין בת פלוני לפלוני (תוס' שם ד"ה קודם). ובספר מחיר יין (אסתר ב' ב') כתב שע"פ ה'רוב' החתן נוצר קודם הכלה.

ב. דלגבי הבת יש לבדוק אם אביה הוא תלמוד חכם, כדאיתא בפסחים (מ"ט): "לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמוד חכם, לכן מכריזים בת פלוני, ואילו לגבי הבן חשוב בעיקר הוא עצמו, לכן מכריזים לפלוני. (עפ"י האלשיך פרשת תולדות).

ג. לפי שאין לקרוא אשת חבירו בשמה, רק אשת פלוני, לכן אין מזכירין את האשה בשמה. (אגרא דכלה פרשת לך).

ד. לפי שהנקבה בתחילתה בטילה לגבי אביה, שאין לה רשות על עצמה שלא תוכל לקדש עצמה, ורק אביה יכול לקדשה, לכן מזכרת אותה על שם אביה, כי הוא העיקר שלה ובידו תלוייה, אבל הזכר מתחילתו אינו בטל לגבי אביו, דאין אביו יכול לקדשו שלא ברשותו, לכן מזכירין את שמו. (בן היודע).

נתן דמי שדכנות לכל שדכן

הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע היה מנהגו ליתן לכל מציע שידוך דמי שדכנות, ואם לא היתה הצעתו יוצאת אל הפועל, ולא היה נגמר הדבר. פעם אחת שאלוהו לסיבת הדבר, והלא בסופו של דבר לא הואיל המציע מאומה, ומדוע יתנו לו שכרו. ענה ואמר הנה איתא בגמרא "ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני" והנה לכאורה היה נכון לומר "קובעים" או "מכריעין" בת פלוני לפלוני, כי מהו ענין "בת קול יוצאת ואומרת" והאמת הוא כי כך קבעה חכמתו ית' כי בענין השידוכין אין מכריעין מתחילה לומר בת פלוני לפלוני, אלא הולך בדרך הצעה בפמליא של מעלה, כי האחד מציע בת פלוני לפלוני, והברו מציע הצעה אחרת, וכן שלישי ורביעי עד שמכריעים לומר בת פלוני לפלוני.

וזהו פירש אומרים "ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני", "אומרת" דייקא ולא קובעין כי אינם רק מכריזין לומר אולי בת פלוני לפלוני, ויתכן מאד שלעומת אותה הכרזה יוצאת הכרזה נוספת האומרת לאן כי אם בת פלוני לאחר וכן הלאה, עד שמכריזין מבנייהם מי בת פלוני לפלוני.

והנה בשעה שבאים לדבר נכבדות באותו פלוני מציעים מקודם כל ההצעות שהציעו למעלה ארבעים יום קודם יצירתו, ורק אחר כך מגיעים אל ההצעה הנכונה אשר הוחלט למעלה, ואז נגמר הדבר בטוב.

נמצא אם כן כי כל המציעים ואפילו אלו שלא יצאה הצעתם אל הפועל, הרי הם מקרבים הדבר, כי מתוך שהציעו הצעה זו למעלה, צריך להציע זאת גם כאן, ועל ידי שהשדכן מציע ההצעה הזו הוא מקרב ההצעה הנכונה, ולכן צריך ליתן לכל המציעים דמי שדכנות.

(דברי דוד מטשורטקוב, עמ' נ"א)

Cong. Yetev Lev
D'Satmar

קהל יטב לב
ד'סאטמאר

163 Rodney Street • Brooklyn NY 11211 • Tel. (718) 302-6720 • Fax: (718) 486-2473

בטי"ד

מודעה חשובה!

הננו בזה להודיע לכל אנ"ש שיחיו, שבמשך הימים אשר

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שודה בעיר הנופש ניו העמפשיר

אפשר להתקשר ע"י הטעל.

917-378-3387

מרן רבינו שליט"א ישהה אי"ה בניו העמפשיר עד יום ב' עקב הבעל"ט

הנהלת הקהלה

בענין מה שכתבו בספרים הק' במלך שציוה לצייר דמות מרע"ה וכו'

אור פני משה

א

ולזה באחת ששגג יצתה ממנו המלוכה לפי טבעו משערין בני עליון שאם היה כטבעו של דוד אדמוני היה עושה כדוד עשר ידות, והן האיש משה יש מקום לחשוב שהיה עניו מבעו והיה בכולן מטבעו, לזה העידה התורה עליו שכל התעצמותו ותגבורתו הרמוז בתבית איש היה לצד האלהים היה ירא, והוא אומרו איש האלהים, עוד ירמוז עז"ה איש המיוחד לאלהים שלא קם ולא יקום כמותו. ונתכוון הכתוב בסמיכות את בני ישראל למאמר איש האלהים להגיד שמדריגה זו השיגה עם בני ישראל פי' באמצעות מה שטרח בהם ומה שנסבל מהם והמסתעף מאמצעות הנהגתו הטובה עמהם השיג מדרגה זו ליקרא איש האלהים.

♦ ♦ ♦

בשם משמואל (פרשת תולדות) כתב וז"ל: אך י"ל עפ"י דאיתא בספה"ק שמלך אחד שלח למחנה ישראל במדבר לצייר לו את צורת מרע"ה, והמלך הלז ה' בקי בחכמת הפרצוף, ומצא לפי הציור שהאיש הזה מלא מדות רעות ונשאל מרע"ה על זה, והשיב שכן הוא שנוול באופן זה, והי' צריך לעבודה להפוך את כל מדותיו לטוב. ויצא לנו מזה שבהתהפכות המדות ע"י עבודת האדם איננו משנה צורת הפרצוף. וע"כ נמי כך ה' סבור יצחק אבינו בעשו שהוא ממלא את תעודתו לברוח ממדותיו הרעות כנ"ל, והוא מכניע את כל בחינותיו לשמים, ולפועל דמיוני הוא עוסק תמיד בציד שמכניע את הניצוד, כמו שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצ"ל שמטעם זה מדת הדין להכניע את סטרין דלאו קדישין ומ"מ פרצוף פניו לא נשתנה מכמות שהי', עיי"ש באריכות. **המשך א"ה בגליון הבא**

בספה"ק בעל שם טוב עה"ת (פ' קורח)

כתב: וישמע משה ויפול על פניו, ואמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין דק"ע"א) מה שמועה שמע, אמר רשב"נ אמר ר"י שחשדוהו מאשת איש, שמעתי מן אדוני אבי זקני זללה"ה, על הא דאמר (בבבמות ד"ה ע"א) משה רבכם קביוסטוס היה או גונב נפשות, להבין זה גם להבין ענין (פ' תשא) והביטו אחרי משה [ע"ש במדרש תנחומא תשא סי' כ"ז למאן דדרש לגנאי] ובפרט שיחשדו אותו באשת איש, ופירש הוא ז"ל, כי מרע"ה נולד שיהיה א' רשע גמור ויהיה לו כל המדות הרעות, אך שהוא היפך ושיבר כל המדות רעות, והשתדל רק להכניס עצמו במדות טובות, ע"כ, ויש לפרש דבריו הקדושים, כי ידוע בכונת הקטורת כי מה"ש במילואו הוא מספר מו"ח. ונמתק ונעשה האמ"ת ע"ש, ולכך משה היה כלול בו שני בחינות, טוב, שהוא האמת, ורע גמור שהוא מות, ולכך הם לא הבינו ולא הסתכלו אל האמת, וראו רק הבחינה הרע שהיה בו, והיינו הציורף של מות המרומז בשמו, ולכך והביטו אחרי משה, היינו שלא הסתכלו רק בחינת אחוריים של משה וחשדוהו גם באשת איש כנ"ל, שהיה נולד בבחינת כל המדות רעות, (ועי' דגל מתנה אפרים פ' תשא ד"ה וראו)

♦ ♦ ♦

באור החיים הק' (פרשת בריכה) כתב וז"ל: איש

האלהים. נתכוון במאמר זה להעיד עליו כי כל התעצמו במדות הטובות הידועות לו לא היו אלא לצד יראתו מאלהיו לא שהיה טבעו מסייעו אל הדבר, כאומרים ז"ל (יומא כ"ב) שאול באחת ועלתה לו ודוד וכו' כי שאול היה מטבעו מזוג ולא היה חם ומהיר לטעות

השתדלו והרבו תחינה ובקשה

לרפואת הרבנית הצדיקת פעסיל לאה בת חיה חזקיה לרחמי שמים מרובים

והן קל כבוד לא ימאס תפילת רבים ויקבל תפילתנו לרחמים ולרצון

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פרשת פנחס

נו"ה שלמה ליכטמאן הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

נו"ה נחמן כהנא הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

נו"ה נחום וועלץ הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

נו"ה דוד הערש גראס הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

החפץ בעילום שמו הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

נו"ה יחזקאל שרגא מויזקאף הי"ו

המלמדים: הר"ר חיים הירש שליט"א

והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

נו"ה נחמני שלמה ווייס הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

נו"ה גפתי צאהלער הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

נו"ה יצחק אפעל הי"ו

המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

נו"ה נחמן לעווי הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

הרב יחזקאל גלאנץ שליט"א

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

נו"ה דוד מנשה פרענקל הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

נו"ה שלמה לאנדא הי"ו

המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

והר"ר דוד שלמה וואנחאקער שליט"א

נו"ה יושע פרענקל הי"ו

המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

נו"ה אברהם גוטמאן הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

נו"ה אברהם אשר כץ הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

נו"ה אליעזר זוסיא סופר הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

נו"ה מאיר משה גרין הי"ו

המלמדים: הר"ר עזרא בנעט שליט"א

והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה נרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

דיני שכירות פועלים (ג) (פי' שלי"ג סעי' א - פי' שלי"ה סעי' א')

[מלמד - ביבי סיטער - קאר]

קיצור מגילת הקודם

אדם שהתחרט מהבטחה שנתן לפועל שיבוא לעבוד אצלו - אם על ידי זה נגרם הפסד לפועל, צריך הבעה"ב לשלם לו כפועל בטל, שהוא מחצית מהשכר, ואם הבעה"ב היה אנוס בדבר הרי הוא פטור מלשלם.

אופנים שיש לשלם תשלום מלא, ולא כפועל בטל

פועל שרגיל לטרוח ולעבוד הרבה והוא מעונין לעבוד, ואם הוא לא יעסוק במלאכה הוא יחלה, שהבטלה קשה לו ומזיקתו - צריך ליתן לו שכרו המלא שהובטח לו (שו"ע סי' שלי"ה סעי' א, ומקורו עפ"י הגמ' (ב"מ ע"ז) באוכלסא דמחואו שהיו סבלים שרגילים לעבוד קשה, דאי לא עבדי חלשי, והיו צריך לשלם להם שכרם המלא).

מלמד, מגי"ש וכדו' - מלמד שהובטח לו עבודה, וטרם תחילת עבודתו התחרט הבעה"ב שלא מחמת אונס, ומושום זה נגרם הפסד למלמד, שהיה יכול ללמד במקום אחר - צריך הבעה"ב לשלם למלמד כל השכר שהובטח לו ושנגרם לו הפסד, משום דמלמד כשיאנו עובד הוא נחלש (רמ"א שם, ובסמ"ע כתב"ב טעמים בזה המלמד עדיף לעבוד מלישב בטל, א[משום דפקדי ה' ישרים משמחי לב ב]משום דמלמד רגיל לעסוק בלימוד הנערים כל היום, ואם הוא אינו מתעסק בזה, הריהו נחלש).

והכל לפי ראות עיני הדיין - שאם נראה לדיין שהמלמד נהנה בלימודו יותר מביטולו, אזי צריך לשלם לו כל שכרו, אבל אם נראה לדיין שנוח לו בביטול אינו נותן לו אלא כפועל בטל (רמ"א בשם תשו הרשב"א).

מנהג המקום - כל זה מעיקר הדין, אמנם דיני ממונות כשיש מנהג מסוים במקום ההוא, הולכים אחר המנהג. ובדין זה יש אופנים שהמנהג הוא שכשמפטרים מלמד שמשלמים לו כל השכר, ותלוי לפי המנהג, ולכן בכל ענין יש לברר ההלכה.

*

חזן - חזן שפטר והגם לו הפסד, צריך לשלם לו כל שכרו, דלא שייך בזה פועל בטל כיון שהוא נהנה מחזונתו יותר מביטולו (כת"ג).

מוהל - מוהל שאבי הבן חזר מהבטחתו שימול את בנו, ונגרם לו הפסד, שבלא הבטחתו היה יכול למול אצל אחר (בתשלום

שכר), צריך לשלם לו כל שכרו (שו"ת חת"ם חו"מ קע"ו, דגם מוהל נהנה בעבודתו יותר מביטולו).

בעל דרשן [גואם] - שהבטיחו לו שכר עבור דרשה, ולבסוף חזרו מזה, מסתבר דצריך ליתן לו כל שכרו (דהוא נהנה בדיבורו יותר משתקתו).

*

למעשה - בעבי סיטער

הורים שהתנו עם "בעבי סיטער" שתבוא לשמור על ילדיהם בשעה שהם יעדרו מביתם, ולבסוף בטלו אותה שלא מחמת אונס - אם בשעה שהתנו עמה, היה לה אפשרות לקבל לשמור באותה ערב בבית אחר, ועכשיו לאחר הביטול אין לה מקום אחר לשמור, אזי צריכים לשלם לה לפי מה שהתנו כפועל בטל, דהיינו חצי מהשכר שהובטח לה.

ואם היא נהנית לילך לשמור על הילדים, כמו שמצוי שאוהבים לילך לשמור בבית אחר, או אם ממילא תצטרך לעבוד, שאף אם לא תילך יש לה לשמור על ילדיה בביתה - אזי צריך לשלם לה כל שכרה (דלא שייך לומר בזה פועל בטל כיון דהיא נהנית לעבוד, או שממילא היא לא תנח מהעבודה כנ"ל).

בענין ביטול טענדער [קאר-סערזיס]

מעה למעשה לגילין הקודם

ראובן שביטל שלא מחמת אונס, טענדער שהזמין לצורך נסיעה למקומות הקדושים, ומחמת זה נגרם הפסד לבעל הטענדער, כתבנו דראובן צריך לשלם לו תשלום הנסיעה אבל לא כולו, אלא כפועל בטל שהוא מחצית מהשכר שהובטח לו, כגון אם תשלום עבור נסיעה כזו הוא 1400 ₪, צריך ראובן לשלם 700 ₪.

והעיריני הר"ר נ. מ. ש. הי"ו ויפה העיר - דחלק מהתשלום של נסיעה הוא עבור הדלק [נעזעלין]. ובזה לא שייך לומר שראובן הפסיד, ולכן יש לחשב תשלום הנסיעה חוץ מעלות הדלק, ובנדון הנ"ל - עלות נסיעה למקומות הקדושים הוא 1400 ₪, עלות הדלק הוא 400 ₪, ולכן קודם צריך להוריד 400 ₪ מהתשלום, ומ-1000 ₪ הנשאר, ישלם כפועל בטל דזהו השכר שהפסידו וישלם 500 ₪ (ואם דמי ביטוח וכדו' מסתכם בסכום גדול לגבי נסיעה זו אזי מפתחיתים גם את זה).

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

גה"ק רבי שלמה בן רבי מאיר הלוי זי"ע מקארלין יומא ההילולא כ"ב תמוז (תקנ"ב)

גה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע נולד בשנת ת"ק לאביו רבי מאיר הלוי ז"ל שהי' למדן גדול וירא שמים מרבים, כבר במעל ליו יתנכר הנער שלמה בכשרונות מופלאות ובעל ראש חריף, וביראתו שקדמה להכמתו במידותיו היקרות, ועד מהרה יצא שמו לעילוי מופלא, כשהגיע לפרקו לקחו לחתן בדמים מרובים גביר אחד מן העיר קארלין, ועבר לגור בקארלין ליד חותנו, הרה"ק רבי אהרן הגדול שהי' יושב באותו זמן בקארלין ש"ע ציוו רבו הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע כל נשמה גדולה שהי' מוצא הי' מקרב אותו לחסידות, גם כשפגש את האברך העילוי ר' שלמה ראה עליו שהוא נשמה גדולה מיד ור' שלמה נעשה אז לתלמידו המובהק ועל ידו נתקרב לחסידות, ונסע עמו למעזריטש להרה"ק המגיד ונעשה לאחד מגדולי החבורה.

לאחר פטירת רבו הרה"ק רבי אהרן הגדול לקח ר' שלמה את בן רבו רבי אשר שנתפרסם ברבות הימים רבי אשר הגדול מסטולין, וגדלו ותנכו כדי שיתעבד לאילנא ברברא ויכל למלאות מקומו של אביו הק', והוא עצמו לא רצה לקבל עליו את עול העדה, והמשך ליצוק מים עי' הרה"ק המגיד זי"ע, עם הסתלקותו של הרה"ק המגיד נסע להרה"ק רבי מיכל המגיד מולאטשוב זי"ע, אבל רבי מיכל לא רצה לקבלו כחסיד וגור עליו להנהיג עדה בעצמו, בא אליו רבו ר' אהרן בחלוס וביקש ממנו "היה אתה האישי על העדה", אבל הוא סרב, הבטיח לו רבו אם תקבל עליך הנשיאות תראה מסוף עולם עד סופו, קבל זאת, ויקן והנה חלוס ובכוחו לראות מסוף העולם עד סופו, אולם לא אחמ"כ ביקש מהשי"ת שיקח ממנו מדרגה זו כי לא היה יכול לסבול בראותו שאנשים אינם חסים על נשמת אביהם אשר הוא בגלגול בדמות עני וכדו'.

בשנת תקנ"ב היתה מלחמה כבידה בין פולין ורוסלאנד, בערב שב"ק ט"ז תמוז נכבשה העיר לאדמיר שם הי' גר ר"ש בסוף ימיו, בליל שב"ק בטרם קדש על היין יצא לחצרו, שם בסמוך עמדה אורות סוסים, בשבו, אמר ששמע מהסוסים שאינם מבשרים טובות, למחרת בבוקר הקציב השר המקומי לחייליו פרק זמן של שתי שעות לעשות בעיר ככל העולה על רוחם, החיילים התנפלו על בתי היהודים והחלו לשלול, וזרקו חצים ובלסטראות בכל העיר, יהודי העיר אחזו בהלה ברחו לבית המדרש בו התפלל הרה"ק ר"ש, ר"ש עמד בתפלתו ראשו בפנים ארון הקודש וכוולו דביקות, נכדתו בראותה שהוא מאריך בשהייתו סברה אולי נתעלף, ונענעה בשפת בגדו, ומיד נתעורר מדביקותו, באותו רגע עבר קאזאק צולע בחוץ, וכיון את הזורה על ר"ש ויהי דרך החלון פנימה ופגע ברגלו, אמר על כך ר"ש שאלמלא עוררוהו לא הי' יכול לשלוט בו שום כח שבעולם, ברגע זה נסתיימו היריות בעיר, ר"ש לא הניח לטפל בו בשבת קודש, המכה ברגלו והחריפה, הוא שכב על מטתו כל אותו השבוע, וספר הוזהר הק' פתוח לפניו, ביום ה', כ"ב תמוז תקנ"ב עלתה נשמתו השמימה בקוראו הפסוק וינטלם וינשאם כל ימי עולם, צדיקי דורו אמרו עליו שהי' לו נשמת משיח בן יוסף לכן נהרג על קידוש השם, ימי חייו הי' ג"ב שנה כמנין שנותיו של שמואל הנביא, נטמן בלודמיר, באוהל מיוחד, על קברו לא כתוב כלום, וישנה רק אבן גדולה.

עבודתו הק'

הי' עמוד העבודה, בעבודה שבלב זו תפילה, כל עצמותיו וכל כוחותיו השקיע בתפילה, בכיסופין ובמסירות נפש עד כלות הכוחות ממש, פ"א ביקש ממנו בעה"ב אחד שיבוא אליו למחר, השיב לו: "שוטה, הלא צריך אני היום להתפלל ערבית ולקרוא קר"ש שהיא מסירות נפש, ואח"כ השינה, ומחר אני צריך להתפלל, ויש בתפלה מספר עולמות עד שבאים לק"ש ואח"כ נפילת אפים שאף היא מסיני"פ, ושמא יתן הקב"ה

שיתמלא לי רצוני, ואתה רוצה שאבטיח לך לילך לביתך מחר".

תפילתו היתה בקולות ובהתלהבות גדולה אשר נמש כל לב שומעיו ועוררם בתשובה, רבים השיב מעון, מסופר שפ"א כשהי' יום השוק, והוא הי' מתפלל כדרכו בקול מלא רגש וכיסופין, ותפלתו עשתה כ"כ רושם על הגויים בשוק עד שהתאספו על יד ביהכ"נ ובכו לקול תפילתו, וסיפר הוא בעצמו שפ"א הי' קטרוג גדול בכי"ד של מעלה על התפלה שהיא

לו פעם הרהורים וספיקות באמונה רח"ל, ונסע לרבו ושוחח עמו הרה"ק ולימדו פרקי אמונה ודעת והוטב לו, לאחר כמה שבועות שוב נתעררו לו הספיקות וחזר לרבו והוטב לו קימעה, וחזר הענין בפעם שלישית גם כן, כשחזרו הבלבולים בפעם הרביעית נתיישב בלבו ונסע אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין, והגיע לשם באחד מימי חול קודם התפילה, ובהגיעו הניח אז הרה"ק תפילין ובשמעו האיך שהרה"ק אומר "וארשתיך לי באמונה" תיכף עזבוהו כל המחשבות והבלבולים לצמיתות, ונסע לרבו הק' וסיפר לו כל מה שהיה אתו, ושאלו למה זה כשבא אצלו ואף ששוחח עמו רבות, לא הוטב לו כי אם לזמן מה, ואילו אצל הרה"ק מקארלין לא שמע ממנו כי אם איזה תיבות והוטב לו לתמיד, השיב לו רבו: הנה כתיב "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" שיש שני בחינות בצדיקים, ישנו מי שהוא בבחינת "ציון" ואצלו אי אפשר להוושע כי אם על ידי "תורה", וישנו צדיק שממנו אפשר להוושע גם בבחינת "דבר ה'" בלחוד דהיינו אפילו בכמה תיבות בלבד, וזהו רק בבחינת "ירושלים" דהיינו "יראה שלימה" והוא הוא הרה"ק קארלין.

פע"א אמר: "מען קען זיין אַ מחיה מתים אַ פוקד עקריות און אַ רופא חולים... אבער שווערער פון די אלע זאכן איז אריין ברענגען יראת שמים אין אַ אידישע הארץ".

רבו הרה"ק ר' אהרן הגדול אמר פ"א לרבו הרה"ק המגיד, שיש לו אברך שבשעה שאומר התהלים בליל יוה"כ, כשאומר הפסוק "ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ" לא נשאר בפולין ליטא רייסן שום ניצוץ שלא העלה אותו, וידוע שכל מי שנגע בידו הקדושה לא נפטר בלי תשובה.

פועל ישועות

הי מפורסם לבעל מופת גדול, והי נקרא בפי צדיקי דורו בעל שם טוב קטן, תלמידו הרה"ק ר"מ מלעכעוויטש זי"ע הי אומר: "הצדיקים כינו את רבי הקדוש רבינו שלמה בעל שם קטן, אני אומר שהוא הי בעל שם גדול, בעל שם בשלימות, ממני לא הסתיר מאומה הכל גילה לי".

פ"א הגיע לאיזהו מקומן לשבות שם שב"ק, ובהיות והמקוה הי קר רצו החסידים לחממה בשבילו, הרתיחו מים ושפכו לתוך המקוה, אחד מן החסידים רצה לראות אם כבר הפיגה המקוה את צינתה, ונכנס להמקוה ערום, והחסידים לא ידעו מכך ושפכו עליו מים הרותחים מלמעלה, ונכוה מראשו ועד רגליו, עטפוהו בסדינים ונשארו לבית חותנו, כשראוהו חותנו שהי מתנגד לא רצה להכניסו לביתו באמרו הוא רצה להכין מקוה עבור הרבי שהרבי ירפאהו, לקחוהו לטטיבל השכיבוהו על הספסל והי מוטל שם ביסורים גדולים, לעת מנחה בבוא הרה"ק ר"ש להתפלל, הביאו החולה לפניו, ציוה להניחו על מטתו והגם שהקפיד על כך שלא ישב שום אדם על מטתו, ואם ישב אדם, לא ישן יותר על המטה החל לומר "הודו" ובהגיע לפסוק "ישלח דברו וירפאם", הרגיש החולה כי יסוריו חולפים ועוברים, עברו רגעים ספורים והנה קרמו הכויות עור חדש וכל גופו מבריא, כשהגיע ל"רפאנו" בחזרת הש"ץ וסיים "רופא חולי עמו ישראל" שב בשרו כבשר ילד קטן, עם גמר קבלת שבת קם ממתו.

מהדברים שעומדים ברומו של עולם ובני מזולזין בו ואינם מתפללים כראוי, ומחמת הקטרוג הזה עמד מלך אחד רצה לבטל התפלה מעם בני, נעשה רעש גדול בפמליא של מעלה, ושאלו את הצדיקים מעולם האמת, מה דעתם, והסכימו על הביטול, לאחר מכן שאלו אותו אם מסכים, החל להרעיש עולמות בכוח תפילתו כדי לבטל את הגזירה, וזעק במר לבבו: "כתיב ואני תפילתי, אני מקבל עלי להתפלל בעד כלל ישראל", וביטל את הגזירה.

הרבו הי להתפלל שחרית מאוחר בשעה אחת עשרה, מחמת שהי חש במעיו, ולא הי מוכן להתפלל מקודם, והי רגיל לומר בדרך צחות "האל"ף לך שלמה".

דביקותו בקונו

הרה"ק מקארלין נסע פעם עם תלמידו הרה"ק ר' מרדכי מלעכאויטש, ונכנסו לפונדק אחד והיה שם גם הרה"ק ר' מרדכי מנעשכין, בתוך כך נכנסו שני שרי צבא ודיברו אל הרה"ק מקארלין, והרה"ק ישב דבוק בשרעפי קדשו ולא פנה אליהם כלל, ובערה כאש חמתם ושלפו חרבותם מנדנם והניחו על צווארו לאיימו, והרה"ק ישב בדביקותו ולא נע ולא זע מהם, ולבסוף עזבוהו לנפשו, והרה"ק מלעכאויטש החוויר אז מרוב פחד ונשאר בחורוון פניו כל ימי חייו, ואמר הרה"ק מלעכאויטש שאז הבין לפרש מאמר הגמרא "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים" דהיינו שלא יפסיק עצמו מן הדביקות...

סיפר הרה"ק מקארלין זי"ע שפעם אחת נסע בדרך עם הרה"ק מקארלין והיה על הדרך הר גבוה ומשופע מאוד, וכאשר ירד העגלה מראש ההר להעמק ויריצו הסוסים מבהלים ודחופים באין מעצור עד כי היה כפסע בינו לבין המות, כי כל רגע נדמה קץ לחיים, ומפני זה נפסק הרה"ק הנ"ל מעט בעת ההוא רגע מדביקותו, ויצא פסק דין בבית דין של מעלה שאין לו חלק לעולם הבא, ובראותו זאת ברוח קדשו, אמר כי מקבל עליו את הדין, באופן שישפטהו כביכול הקב"ה בעצמו, כי איך שיהיה הלא יהיה לפני השי"ת, ומה לו כי לא יהיה לו עולם הבא, וסיים, אשר בטענתו זאת יצא לצדק דינו, וכמאמר העולם: "אי דעם מלכות געזעהק, אי דעם משפט געווינען", כי נתנו לו שתיהן, ואמר על זה לפרש הפסוק בתהלים "אשרי אדם ה' לא יחשוב" אשר רגע אחת נפסק מדביקות ה', "לו עון" שגם זה נחשב לעבירה גדולה.

מלהיב לבבות

גם את תלמידיו חניך והרגילים לעבודת ה' במסיני"פ ולהתפלל ביגיעה ובהתלהבות גדולה, ואכן תלמידיו הי תלמידי חכמים ובעלי מדריגה, והיו יושבים חדשים בבית מדרשו ודבקו בו בכל נפשם, והי מכניס אש להבת שלהבת בליבם שהיו מתפללים בהתלהבות גדולה עד שנפלו על הארץ מכלות הנפש, פעם בסעודה שלישית בעת רעוא דרעוין פירש הפסוק "כל מעייני בך - מיין גאנצע קוועלונגען איז נאר אין דיר" ונתלהבו החסידים מאוד, ושלשה ימים לא יכלו לצאת לעסקי החולין שלהם.

חסיד אחד מהנוסעים אל הרה"ק הבעל התניא נתעוררו

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קבו — בלתי מוגה

ביקור הגה"צ רבי משה וואלף פאנעט שליט"א

אדמו"ר מדעש וויליאמסבורג

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – וויליאמסבורג יע"א

יום ג' פרשת בהעלותך תש"ע לפ"ק

(נשיא דכולל זינבערג) וואס איז געווען דער עלמסטער (מכני

הרה"ק רבי משה'לע מדעש ז"ל).

רבינו: כ'זויים אז דער טאמע (הגה"צ רבי צבי מאיר ז"ל) מיט די מאמע זענען געווען קרובים.

האדמו"ר מדעש: צווייטע שוועסטער קינדער.

רבינו: רבי יודא'לעס רעביצין (ה"ה האדמו"ר מדעש ב"פ ואח"כ במיאמי) איז אויך געווען א שוועסטער מיט די מאמע.

מיין שוויגער (הרבנית מוויזשניץ ב"ב ע"ה) איז דאך אויך פון די משפחה, מיין שוויגער'ס פאטער איז געווען דער יונגסטער זוהן, ער האט געהייסן רבי חיים מענדל, ער האט געדאוונט אינעם חסידישן בית המדרש (לפני התיבה כש"ץ).

האדמו"ר מדעש: אין שטאמישן שוהל?

רבינו: ניין, אין חסידישן בית מדרש, און אין שוהל האט דער רב (הכנסת יחזקאל ז"ל ולאח"כ הוכרז יעקב ז"ל) געדאוונט.

ער (הרה"צ רבי חיים מענדל הנ"ל) – מיין שוויגער'ס פאטער – איז געווען דער יונגסטער פון זיי.

האדמו"ר מדעש: ער איז געווען קודם א חתן ביי זיין ברודער – דער כנסת יחזקאל – און די כלה איז אוועק ל"ע, שפעטער איז ער געווארן א איידעם ביים טשעהויבער רב (הגה"צ ר' יעקב שמשון קאנער ז"ל חתנו של הגה"ק רבי משה'לע אבד"ק שינאווא ז"ל).

האדמו"ר מדעש: קודם כל מול טוב צו די חתונה (בנישואי נכד רבינו שליט"א בנו של הדב"ר הגה"צ ר' ברוך טייטלבוים שליט"א).

רבינו: ברוכים תהיו, אי"ה ביי אייך אויף שמחות.

האדמו"ר מדעש: כ'בין געקומען לאדענען צו די חתונה, כ'מאך חתונה אי"ה מאנטיג נאכט אין בארא פארק.

רבינו: מיט וועמען?

האדמו"ר מדעש: מיטן בורשטינער רבי'ן.

רבינו: כ'האב באקומען א חתונה בריוול פונעם מחותן.

דער ברודער וואס איז א איידעם ביים סוליצער איז געווען אויף שבת אין קרית יואל (אצל שמחת השבע ברכות בהיותו גיסו של הגה"צ מוואלאווע שליט"א מחותנו של רבינו שליט"א).

און דער ברודער וואס איז א איידעם ביי רבי זלמן אשכנזי מאכט אויך אי"ה חתונה יעצט.

האדמו"ר מדעש: יא, ער איז דער יונגסטער ברודער.

רבינו הביט בתוך ההומנה ובראותו שם החתן נ"ו

שאל: נאך וועמען הייסט דער חתן חיים יחזקאל מנחם.

האדמו"ר מדעש: די מאמע (הרבנית ע"ה, אי"ה הגה"צ רבי צבי מאיר פאנעט ז"ל אבד"ק דעש וויליאמסבורג, ממלא מקום אביו כ"ק הגה"צ רבי יוסף ז"ל אבד"ק אילאנדא, ובסוף ימיו אבד"ק דעש וויליאמסבורג, בן הגה"ק בעל כנסת יחזקאל ז"ל) איז געווען א טאכטער פון רבי יחזקאל מנחם, וואס איז געווען א זוהן פון רבי יצחק מיכל

רבינו: רבי יעקב אלימלך (האבד"ק דעעש - מה"ס זכרון יעקב) איז אויך געווען א שוואגער מיט איהם.

רבינו: איר הייסט נאך רבי משה'לע דעעשער?

האדמו"ר מדעעש: איין נאמען איז נאך איהם, אונז האמיר געהאט א זיידן וואס האט געהייסן רבי משה וואלף קאהן א זון פון סענדשארזשער רב (בעל בית יששכר ז"ל).

*

רבינו: כזעה אז אייער מחותן שרייבט 'שויבא' נישט מיט א אל"ף נאכ'ן טי"ת, נאר טו"ו, ס'איז א מחלוקה, ס'איז דא וואס שרייבן טו"ו/ב'א, ס'איז א מחלוקה דער בית שמואל מיטן טיב גיטין. (ועיי' בשר"ת דברי חיים אהע"ז סי' ע"א בזה).

דער ישמח משה מיטן ארי' דבי עילאי האבן זיך אויך געקריגט מיט דעם.¹

האדמו"ר מדעעש: וואס האט געהאלטן דער ישמח משה?

רבינו: דער ישמח משה האט געהאלטן אז מ' דארף שרייבן טו"ו/ב'א, ס'איז דא א תשובה אין ארי' דבי עילאי, און דארט שרייבט ער וואס ער האט זיך מתוכח געווען מיטן שווער.

האדמו"ר מדעעש: ווי אזוי שרייבט מען ריזל?

רבינו: מיט איין י'.

האדמו"ר מדעעש: כ'האב געזעהן א בעל הוראה האט דווקא געשריבן מיט צוויי יוד'ן, סתם אזוי אין סימן קכ"ט ווערט געברענגט מזאל שרייבן מיט איין יוד', אויף די מציבה פון די באבע ריזל וואס איז נתגדל געווארן ביים ישמח משה אין שטוב - דעם זיידן רבי מענדלע'ס רעביצין (ה"ה הגה"ק בעל מעגלי צדק ז"ל) - שטייט אויפגעשריבן מיט איין י'.

1

עיי' בשו"ת ארי' דבי עילאה (סי' ל"א) וז"ל: 'מה שהיה לי ויכוח עם כבוד חותני הגאון המפורסם נ"י ה"ה מרן השמח משה ז"ל] נידון שם טויבא שמכבאר בספר טיב גיטין שלפי הברת מדינתנו יש לכתוב מאבא באלף, וכבוד חותני נ"י החזיק מאד כדעתו של הטיב גיטין וכתב שגם טרם שיצא לאור כדפוס ספר טיב גיטין הנ"ל היה ג"כ דעתו כך, ואני כתבתי לו דלפענ"ד אין הדבר כן, והגם שבטלה דעתי מפני דעתו, עיי"ש.

רבינו: אוודאי אזוי, זיכער איין יוד', אז מ'שרייבט מיט צוויי יוד'ן ווערט א גאנצע שאלה.

האדמו"ר מדעעש: ס'ווערט דען געברענגט צוויי יוד'ן?

רבינו: ניין, ס'ווערט נאר געברענגט, אויב מ'שרייבט זיך אונטער מיט צוויי יוד'ן וואס מזאל טוהן, דאס איז אויך א מחלוקה דער דברי חיים מיטן ארי' דבי עילאי, דער דברי חיים ביי גיטין האט געהייסן מזאל געבן צוויי גיטין וועגן דעם ווייל ס'איז א ספק, דער ארי' דבי עילאי האט געהייסן געבן נאר מיט איין י', און נישט קוקן אויף די חתימה, דער דברי חיים איז יא הושש, דערפאר הייסט ער געבן צוויי גיטין.²

רבינו שליט"א כיבד את האדמו"ר מדעעש

לברך על הפירות

ובירכו רבינו: דער אויבערשטער זאל העלפן מזאל פירן אונטער די חופה בשעה טובה ומוצלחת, מיט נחת און מיט שמחה, ס'זאל זיין א קשר של קיימא און א בנין עדי עד.

ואח"כ בירך רבינו את החתן נ"י

ואמר: זאלסט גיין אונטער די חופה אין א גוטע שעה, און אויפשטעלן א שייין לעכטיג אידישע שטוב, דורות ישרים ומבורכים ווי עם פאסט זיך לתפארת האבות, מיט נחת און מיט שמחה און מיט פרייד, הונדערט און צוואנציג גליקליכע יארן.

אח"כ איהל רבינו לכל בני האדמו"ר מדעעש שיהיו

ונפרדו לשלום

2

וז"ל מרן הדברי חיים (שמות נשים שש תקורות פתה הריף), והנה זה החדשות באו שמנהג הנשים לחתום בשם שנידל וכדומה שמכבאר בסדר הגיטין לכתוב בחד יוד' והמה חותמין עצמן בשני יוד'ן, והנה בא מעשה לידי והורתי לכתוב בשני יוד'ן שלא לשנות מחתימתן, והגאון מו"ה ארי' ז"ל אב"ד דק"ק ווישניצא בעל המחבר ספר ארי שבחבורה [עמ"ס כתובות, ה"ה בעל שו"ת ארי' דבי עילאי] השיב לי בפלפול ארוך שצריך לכתוב בגט בחד יוד' ולא משגיחן בחתימתן, עיי"ש.

ביקור הגה"צ ר' שמואל חיים האלבערשטאם שליט"א

רב ביהמ"ד קרשאנוב

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - וויליאמסבורג יע"א

יום ג' פרשת יתרו תש"ע לפ"ק

אויך גערופן, און אזוי איז ארויס געקומען די גאנצע מעשה, ווייל ווען קמצא קומט ווען נישט אום גערופן וואלט נישט געווען די גאנצע מעשה.

רבינו: בר קמצא האט געהאט א חשוב, גדולה לגימיה שמקרכת את הרחוקים (פנהדרין קג). ער איז איהם טאקע א שונא, אבער אז ער וועט קומען צו די סעודה וועט מען זיך איבער בעטן, דאס איז געווען זיין חשוב.

רבינו היט בנוסח ההומנה

ואמר: די כלה הייסט נחמה, דאס איז נאך די רעביצין נחמה'לע, דעם הייליגן דברי הייס"ם א טאכטער, איהר מאן האט געהייסן רבי יצחק טובי' (בן הר"ק רבי מאיר מנגלאנוב, שהיה בן בנו של הר"ק רבי אשרל מראפשיץ ז"ל), און דער מהותן (הרה"ג רבי יצחק טובי' רובין שליט"א) הייסט נאך איהם, ער איז געווען א ראפשיצער אייניקל.

אב"ד קרשאנוב: ער איז געווען א פעטער פאר מיין שווער דער מוזשאיער רב (הגה"צ רבי מנחם מענדל רובין ז"ל בנו של כ"ק הגה"צ רבי יעקב ישראל ישרון ז"ל אבד"ק סליצא ואח"כ בסאטמרגען, והתנו של כ"ק הגה"צ רבי חיים מאיר יהואל ז"ל אבד"ק ריינשויוו הדב"ג אצל מרן הגה"ק בעל קדושת יו"ט ז"ל).

רבינו: זיי זענען דעם רבי ר' אשרל'ס (הרה"ק רבי אשרל מראפשיץ) אייניקלעך, די אלע רובי'ם זענען קרובים, רבי מאיר יוסף רובין פון קערעסטיר (ממלא מקום חותנו הר"ק רבי אברהם'לע ז"ל בנו זמ"מ של הר"ק רבי ישעיה'לע מקערעסטיר ז"ל), איז געווען א ברודער מיט רבי יעקב ישראל ישרון, זייער פאטער האט געהייסן רבי ברוך, ער איז געווען דער בריוואוויצער רב, מיין איידעם רבי ברוך הייסט נאך איהם, ער איז געווען דער טאטע פון רבי יעקב ישראל ישרון און פון רבי מאיר יוסף.

ודיברו שהחתן נ"ו מתיחס מכל צאצאי הר"ק בעל זרע קודש

מראפשיץ ז"ל

אב"ד קרשאנוב בא להזמין את רבינו לשמחת הנישואין שבביתו רבינו קיבל פניו בכבוד

אב"ד קרשאנוב: כ'זועל זאגן דעם אמת, כ'האב אין טאש א הזמנה קארטל, אבער מפני הכבוד געב איך עם נישט. **רבינו:** געבטס מיר עם יא...

אב"ד קרשאנוב: כ'געדענק ביים פריערדיגן מאל ווען דער רבי איז געקומען, האט דער רבי געהאט א הערה אויף די הזמנה, און כ'האב זייער הנאה געהאט, אז מ'ליינט די הזמנה.

די וועלט זאגט, א גוטער פריינד קומט אום גערופן.

רבינו: מ'זאגט אז דער פעלער איז געווען ביי קמצא און בר קמצא (כמס' גיטין נה), אז ער איז נישט געקומען אום גערופן, ווייל וואלט ער ווען געקומען אום גערופן וואלט מען איהם דאך נישט געשיקט רופן, וואלט נישט ארויס געקומען די טעות פון קמצא און בר קמצא.

אב"ד קרשאנוב: מ'זאגט אז דער זיידע דער צאנזער רב האט געזאגט אז פון קמצא און בר קמצא זעהט מען פונקט פארקערט, ווייל דער בר קמצא איז דאך נישט געווען קיין נאר, און ער האט דאך געוואוסט אז ער איז פאר יענעם א שונא, איז וואס עפעס רופט ער איהם? ער האט דאך געוואוסט אז מ'איז דא א מענטש מיט א ענליכן נאמען, איז קען דאך זיין א טעות, נאר האט דער צאנזער רב געזאגט אז דער בר קמצא האט זיך געמאכט א סימן, ער וועט גיין צו די זאל וואו מ'קומט פאר די סעודה, און ער וועט אריינקוקן, אויב וועט ער זעהן קמצא זיצט דארט, איז א סימן אז מ'איז נישט קיין טעות, מ'האט גערופן קמצא, און מ'האט איהם אויך גערופן, דעמאלטס וועט ער גיין, און אויב ער וועט זעהן אז קמצא איז נישט דארט, איז עם א טעות, מ'האט איהם גערופן אנשטאט קמצא, און קמצא איז געקומען אום גערופן, און בר קמצא האט נישט געוואוסט פון דעם, האט ער געמיינט אז איהם האט מען

נפתלי צבי, און די צדיקים פלעגן דאך זיך ברענגען די הענט, איז אויף איין פלאץ דערקענט זיך דאס.

רבינו: כ'האב געזעהן ביי רבי אברהם היים האלבערשטאם (ה"ה הגה"צ אבד"ק דק"ק עצי היים הרה"ק) אין לאס אנדזשעלעם, וואס האט א ספר פונעם דברי היים – מיב גיטין איז עס – און ס'האט פלעקן.³

אב"ד קרשאנוב: כ'האב געהערט אז דער מאטע (מרן רבינו בעל כרך משה ז"ל) האט געהאט דעם באקאנטן בריוו פונעם דברי היים 'בצפיתינו צפינו'.⁴

רבינו: יא.

אב"ד קרשאנוב: דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) האט אמאל געהייסן פאר מיין מאטן ער זאל גיין צום סיגוטער

אב"ד קרשאנוב: מיין שווער האט דערציילט, אז אמאל האט ער געזאגט פאר'ן רבי'ן ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל), כ'בין דאך א ראפשיצער אייניקל בן אחר בן, האט איהם דער רבי געזאגט, 'דו ביזסט א אייניקל בן אחר בן פונעם רבי'ן ר' אשר'ל, נישט בן אחר בן פונעם ראפשיצער רבי'.

רבינו: עמיצער האט אמאל געזאגט פאר'ן פעטער ז"ל רבי אשר'ל, און ס'האט איהם נישט געשמעקט, מ'דארף זאגן ראפשיצער רבי'.

אב"ד קרשאנוב: ס'איז א פלא, דער ראפשיצער רב האט דאך געהאט אזעלכע גרויסע קינדער, איז פארוואס האט ער אוועק געגעבן דאס רבנות פאר רבי אשר'ל.

רבינו: כ'מיין ער האט דאס נאך איינגעטיילט בחייו.

אב"ד קרשאנוב: דער דזשיקובער רב (הגה"ק רבי אליעזר ז"ל בן הרה"ק מראפשיץ ז"ל) איז יא געווארן רב אין דזשיקוב נאך די פטירה פונעם פאטער, דער זיידע (הגה"צ ר' דוד'ל האלבערשטאם ז"ל אדמו"ר מקרשאנוב ורב דבהמ"ד צאנזער קלויז בויליאמסבורג) פלעגט זאגן אז דער דברי היים האט איהם געזאגט 'א גומן שבת רבי אליעזר'ל, א גומן שבת דזשיקובער רב, א גומן שבת דזשיקובער רבי, ס'הייסט אז מ'האט איהם דעמאלטס געמאכט רבי נאך די פטירה פונעם ראפשיצער רב.

רבינו: ס'איז טאקע א פלא פארוואס האט איהם דער ראפשיצער רב געמאכט פאר רב אין ראפשיץ, כ'האב שוין געהאט די איסתפקתא, כ'האב געמיינט אז די אייניקלעך ווייסן.

דער ראפשיצער רב האט זיך אויך געהאלטן לינסקער רבי' (מקום כהונת אביו הגה"ק רבי מנחם מענדל ז"ל, ולאח"כ כיהן שם בנו של הורע קודש ה"ה הגה"ק רבי יעקב ז"ל לינסק), ווען ער איז געקומען אין לינסק פלעגט ער זיך אונטער שרייבן רב אין לינסק, ס'זעהט זיך אויס אז ער האט אנגעהאלטן דאס רבנות.

אב"ד קרשאנוב: ביי אונז אין משפחה איז דא א ראשית חכמה' וואס דער זיידע האט געהאט בירושה – טאקע פון לינסק האבן מיר אונז עס באקומען – וואס דער ראפשיצער רב האט באקומען בירושה פונעם פאטער רבי מענדעלע לינסקער, און ס'איז אריין געשריבן 'קניתי ממועות מעשר שלי, בעד עשרה זהב פוליש', לדורון דרשה לבני הבחור

3

עיין במכתבי קודש-באבוב איך שהגה"ק מהר"ש מבאבוב ז"ל התאונן לפני חותנו הרה"ק רבי יהושע מקאמניוקא ז"ל שנשפר לו ביתו והיה לו ספרים מוקיני הק' מצאנו וכתוך הדברים כותב ז"ל: ...ובתוכם היה לערך ג' מאות ספרים מאת כ"ק אא"י מור"ה הגה"ק רשכבה"ג מצאנו זללה"ה אשר היה כמה מהם ניכר עוד בתוך כל שורה ושיטה האך היה לומד בהם, ...וספר שער היהודים היה לומד בו כלילה והיה שורף את ידו בשעה שלמד, והיה ניכר על הדפים של הספר הטיפות שעווה שהיה נוטף מהגר בשעה ששרף את ידו... עיי"ש. ועיין בספר הרה"ק מטשעחויב ז"ע (י"ל בשנת תשנ"ה) שמביא שם צילום מספר שו"ת בית אפרים שהיה שייך למרן הרה"ק ויש עליו טיפות דם מידי הק' וטיפות שעווה מהגר, עיי"ש ונראה הוא למראה. ועיין בספר"ק דברי היים (פר כי תבוא) שמביא שהרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ז"ע היה שורף את ידיו באש, עיי"ש.

4

המכתב נדפס בהקדמה לס' שו"ת דברי יואל וולש"ק: "ב"ה א' ויקהל תר"ל לפ"ק צאנו. החיים והשלום לכבוד ידידי מחו"ר הרב המאה"ג החריף החסיד המפורסם בש"ק כש"ת מו"ה ליפא נ"ו האבד"ק טעמטש יע"א והגה"ק יצ"ר קיבלתי לכבוד מ"ו ר"ב [ורבעל כסף] מוד ח"ב [חתן בת] הוא אחיו הרב החריף כ' מו"ה ר' משה יוסף נ"ו ה' ר"ב לפ"ג ועשרה ר"ב אשר אסף וקיבץ מאת אנשי שלומינו החסידים היקרים יחי' יראי ה' והגני להתפלל בעדכם שיברך אתכם השי"ת בבני חיי ומוני רוחי ותצליתו בכל אשר תעשו ותנוכו להחזיק תמיד ידי תלמידי חכמים ולעסוק במצוות ומעש"ש מתוך נחת והרהבה ולא יתיאש עצמו וזוגתו תחי' כי בצפיתנו צפינו שלא ימונע מכם פרי בטן וד' הטוב יחמול עליכם ובמהרה תושעו מרע ברכת ה' נפשם ונפש ידידי דבש"ת [דורש בשלום תורתכם] באהבה ונ"ה [ונפש הפיצה]. הק' היים הלבר שטאם."

פנים און איהם געצווינגען אז ער זאל אויספאסטן, ווייל א
 חתן דארף נישט פאסטן כיו בינאכט.

רבינו: דער מאמע האט אסאך מאל געהייסן אויספאסטן,
 ס'איז אסאך מאל אזוי אויסגעקומען, אבער נישט אלע
 מאל.

אב"ד קרשאנוב: יעצט (בימות ההורף) אז ס'זוערט פריה
 נאכט איז דאך גרינגער.

רבינו: ווען דער זיידע ז"ל (מרן העצי היים) האט חתונה
 געהאט אין טארנא...

אב"ד קרשאנוב: דער מאמע (הגה"צ רבי פייוול האלבערשטאם
 ז"ל מקרשאנוב) האט אלעמאל נאכגעזאגט אז פארנדיג אויף
 מקומות הקדושים (בשנת תשל"ב),⁶ האט דער רבי דעמאלטס
 פארציילט, אז דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) האט
 דעמאלטס געזעהן דעם שינאווער רב ביי די חתונה.⁷

רבינו: יא יא, דער שינאווער רב איז געקומען דעמאלטס
 צו די חתונה.

רב (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל שמלפנים הי' אב"ד סיגוט) אין שמוב,
 ער האט דעם בריוו פונעם דברי חיים, גיי און זאלסט עס
 אנקוקן.

רבינו: ער האט אויך געהאט א בריוו פונעם ישמח משה
 וואס האט געשריבן פאר א שר וואס ער זאל איהם
 אויסלערנען, ער רעכנט אויס די חלקי התורה, אלעס, און
 ער שרייבט זיך אונטער, און נאכדעם שרייבט ער דעם
 גאנצן בריוו אין ראשי תיבות.⁵

*

אב"ד קרשאנוב: כ'האב געוואלט מאקע איבער פרעגן –
 כ'האב עס געהערט פונעם איידעם רבי ברוך – אז ער האט
 דערציילט, אז ביי זיין חתונה, ביום חופתו, האט איהם דער
 מאמע (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) אריינגערופן פאר'ן קבלת

5

המכתב כולו שהי' מונה בבית גניזו של מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל,
 נדפס בתחילת ספרה"ק ישמח משה על סדר בראשית [במהדורא
 החדשה], וז"ל: אהב"א ו'ל' בע' נ'ל' ע"כ' ב'ז' א'ג' על שר ממונה להגיד
 הלויות אמיתים וכן חיונות גוראות יבא יגיד לי בעת אישן ויהי מכתב
 זה עלי להגיד לי באמת סדר לימודי וסדר עבודה לפי מה שאני צריך
 לעשות נחת רוח לפניו ויתברך שמו הן מה שאני צריך תיקון בנרתי"ו
 [בנפש רוח נשמה חיה יחידה] הן לזכות רבים להרביץ תורה
 בישראל וגם להחזיר בתשובה חוטאים פושעים להשיב רבים מעון סדר
 של כל יום וגם לילה לפי מחלקות ומנים בכל שנה ושנה הכל יגיד לי
 באמת אמיתות גמור מבואר ביאור רחב שלא יהי' לי בו שום ספק הן
 בתורה נגלית הן בתורה נסתרת הן בעבודה הכל יודיע לי וגם איך
 אכתוב ספרים רבים חדשים וגם יודיעני מה אעשה שלא אשכח שום
 דבר מן כל מה שאלמוד ויהי' שכלי מחודד ועמוק מאוד וגם ילך בדרך
 אמת לעולם ולא בדרך שקר כלל וכלל ח"ו וגם יודיעני מה אעשה שלא
 יכבד עלי כתיבת הדושים באופן אשר אוכל להכיר ספרים הרבה מאוד
 הכל אמת הן הלויות הן אגדות הן חידושי מקראות ע"כ תנ"כ חידושי
 הלכות על כל ש"ס [שישה סדרין] משנה גמי בבלי ירושלמי גם חידושי
 אגדות על כל זה גם ספר הדרושים ותשובות גם על כל חלקי רמב"ם
 על כל ארבע ש"ע גם פ"ד מן כל זה מלא כל הארץ כבודם גם פירוש
 אמת על כל ספר זוהר הרקיע עם על תיקונים וז"ח גם על ע"ה ופרי עין
 הי' וספרא דגניעותא גם על ספר יצירה ספר מעשה בראשית ספר
 מעשה מרכבה שיעור קומה הכל באמת גמור ומחולט באופן שאוכל
 על פי נס לעשות הכל מהרה כל מה שיכולתי אם הייתי מתמיד גדול
 מאוד מאוד מקטנותי עד עתה בלי רפיון רגע כמעט ועוד יותר ממה
 שהיה ביכולתי (חסר...) יתקדש שם שמי' בכל העולמות עי"ו מאוד
 מאוד דמ"ח [ד'ברי משה בן זנה] רמ"א.

6

בערך בשנת תש"ל התחילו כמה עסקנים לסדר נסיעות למקומות הק'
 באיראפע, אחר הפסקה של הרבה שנים מעת המלחמה, ומתחילה
 היה נקבע נסיעה גדולה על יום כ"ה ניסן יומא הדלילא של מרן הגה"ק
 בעל דברי חיים זי"ע ומשם המשיכו לפקוד עוד קברי צדיקים
 באיראפע, והגה"צ רבי פייוול מקרשאנוב ז"ל היה מראשי העסקנים
 הנלהבים בנסיעות אלו, וכשנת תשל"ב הצטרף גם מרן שליט"א
 בנסיעה זו למקומות הקדושים.

7

באותן השנים הי' שם מקום מגורי הרה"ק רבי שלום אליעזר
 מראצפערט ז"ל אבי הכלה, ואחיו הגדול הרה"ק משינאווא ז"ל בא אז
 להשתתף בשמחת הנישואין ונתכבד בסידור קידושין.

ועי' בס' בוציא קדישא ששמע מפ"ק מרן רבינו ז"ל שרק חלק קטן
 מהמשתתפים זכו לשמוע את הברכות בסידור הקידושין, כי מחמת
 תשות כח של הרה"ק משינאווא בשנתו האחרונה הקימו כמה חופות
 בתוך רחובות העיר בכדי שהציבור לא ידעו מתחילה היכן מקום עריבת
 החופה, ובסוף עשו את החופה אצל מקום האכסניא, אבל רבינו ז"ל
 זכה להשתתף בחופת אחיו, כי מחמת היותו רך בשנים ועייפותו
 מטלטול הדרך, נהחו אותו לנהו בתוך החדר שהי' מוכן לכבוד הרה"ק
 משינאווא, ובאישון לילה כאשר בא הרה"ק משינאווא לערוך את
 החופה, זכה רבינו להשתתף ולשמוע מפ"ק ברכות סידור הקידושין,
 עי"ש. וכידוע שהרה"ק בהן אז את רבינו בסוגיא שיקול הדעת.

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סיום מסכת יומא – יום א' פרשת פינחס העל"ט

אמר הקב"ה לישראל, בנ"י, פי' להיותכם בנים למקום, על כן פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרניות נכנסות בו, כי מאחר שאנו בנים לה' אלהינו, על כן הוא מתרצה ומתפייס אלינו בחרטה ופיוס מעט מזעיר, ובזמן שאנו פותחין פתח של תשובה כחודה של מחט בלבד, הוא ברחמיו יטהרנו ויקדשינו בקדושתו העליונה וישפיע עלינו רוח טהרה ממרומים שנזכה לתשובה שלימה.

וראיה לדבר דאף התעוררות תשובה כחודה של מחט יספיק לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, הוא ממה ששנינו במס' מקוואות (פ"ו מ"ה) מטהרין את המקוה העליון מן התחתון והרחוק מן הקרוב (כגון שהיה אחד מהם מים שאובים והשני מים כשרים), כיצד מביא סלון של חרס וכו' ומושכו ומשיקו אפילו כשערה דיו. הרי לן שיכולין לטהר מקוה שאינה כשירה על ידי שעושיין השקה כחוט השערה למקוה כשירה, וכן הדבר לגבי תשובה, שאם האדם מתקרב אל ה' בהתעוררות כחודו של מחט בלבד, הקב"ה משפיע עליו רוח טהרה ממרומים שיזכה להתקרב אליו בתשובה שלימה.

ועל פי זה ביאר שם מאמר המשנה סוף מס' יומא, אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, שנאמר (יחזקאל לו כה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, ואומר (ירמיה יז יג) מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל. והדקדוקים מבוארים מה ענין לדרוש ולדמות את הקב"ה למקוה, גם מדוע כינה את השי"ת בתואר

קרינו אתמול, מה טובו אהליך יעקב משכנתיך ישראל, כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע ה' כארזים עלי מים. ויש להבין הדמיון של עסק התורה לנחלים.

ויתבאר על פי דברי קדשו של הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז זללה"ה לפרש דברי רשי"ל מה טובו אהליך יעקב, ראה פתחיהן שאינם מכוונים זה מול זה. הדנה איתא במדרש (שהש"ר פ"ה ס"ג) אמר הקב"ה לישראל, בני פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרניות נכנסות בו. וזהו כוונת רש"י ז"ל ראה שאין פתחיהם מכוונים, פי' פתחו דישראל ופתחו דקוב"ה אינם מכוונים, שהקב"ה פותח להם פתח יותר גדולה ממה שהם פותחים, על כן לא היה יכול בלעם להרע להם, כי ראה שאם יעשו תשובה מועטת כל דהו הקב"ה ישפיע להם כל טוב, עכ"ד.

ולפי דרכו בקודש יל"פ באופן אחר קצת, על פי דברי כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (מקוה ישראל אות יט) שדקדק בדברי המדרש האמור, מפני מה מקדים ואומר תיבת בנ"י, גם ראוי להתבונן מדוע אמנם יספיק פתח תשובה כחודה של מחט בזמן שנכשל האדם בחטאים עוונות ופשעים גדולים ועצומים. אך ביאור הענין, כי מדרכו של עולם, כאשר חטא אדם כלפי חבירו, צריך לרצותו ולפייסו כפי ערך החטא שחטא כנגדו, אבל כשחטא בן כלפי אביו, ובא להתחרט על מעשיו ולבקש מאביו למחול לו, אזי כרחם אב על בניו הוא מוחל לו בלב שלם, ומוסיף לקרבו ולהטיב עמו, אף בזמן שאין פיוסו ותחינתו כפי ערך גודל החטא. וזה שאמרו במדרש,

שלי כבתחילה לא יצא בו, דהוי כמו שאול, משום דקנין לשעה לא הוי כקנין הגוף רק הוי כמו קנין פירות, ובתשובות הרא"ש (כלל ל"ה סימן ב) הביא שיטת רבינו אביגדור כהן צדק, דגם אם נותן מתנה לשעה על מנת לצאת בו הוי מתנה, וחוזר בשעתו ממילא להנותן, אלא דהוצרך תנאי דעל מנת, כדי שלא יאכלנו או ימכרנו המקבל, דאז אין להנותן כלום, אבל לולא התנאי דלא אכלו ואיתא בעיניה חוזר ממילא, וכתבו האחרונים (עיין באריכות בקצוה"ח סי' רמ"א סק"ד ובנתיח"מ שם) דס"ל לרבינו אביגדור דקנין לשעה גם כן מיקרי קנין הגוף, ולכן יוצא בו ידי חובתו, עי"ש.

ובהתן סופר (שער המקנה והקנין והשטרות סי' כ"ב ח"ב דין קנין לזמן) הביא ראייה לשיטת רבינו אביגדור, דאיתא במסכת סוכה (דף מא): מעשה ברבן גמליאל רבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהיו באין בספינה, ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד שלקחו באלף זוז, נטלו רבן גמליאל ויצא בו ונתנו לרבי יהושע במתנה, נטלו רבי יהושע ויצא בו ונתנו לרבי אלעזר בן עזריה במתנה, נטלו רבי אלעזר בן עזריה ויצא בו ונתנו לרבי עקיבא, נטלו רבי עקיבא ויצא בו והחזירו לרבן גמליאל. והקשו התוספות (ד"ה ואם לאו) למה לא החזירו רבי יהושע לרבן גמליאל אלא נתנו לרבי אלעזר בן עזריה ורבי אלעזר בן עזריה לרבי עקיבא. אמנם מזה נראה דלא בעינן חזרה בהקנאה, דאי בעינן איך הקנה רבי עקיבא בחזרה מה שהיה לרבי יהושע שקבלו מרבן גמליאל במתנה על מנת להחזיר להקנות בחזרה, אלא על כרחך דליכא אלא מתנה לזמן וחוזר ממילא, ומה לי שרבי יהושע נתנו או רבי עקיבא, ומזה ראייה לשיטת רבינו אביגדור, עכ"ד.

והנה התורה איקרי קנין (אבות פ"ו מ"א), ומעתה מי שעוסק בתורה כל היום, בודאי שהוא זוכה לקנין תורה, אך אלו הטרודים בפרנסתם יום יום, וקובעים לעצמם שעה אחת בבוקר או בערב לעסוק בתורה, יכולים לדמות בנפשם כי דוקא אלו שזוכים לישיב באהלה של תורה כל ימי חייהם בד' אמות של הלכה

אביכם שבשמיים. אמנם הכוונה אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמיים, היינו אשריכם ישראל שאתם יכולים לטהר עצמיכם ולעשות תשובה בניקל, והטעם כי הקב"ה הוא אביכם שבשמיים, וכרחם אב על בנים יקבל אף התעוררות קטנה של תשובה כחודה של מחט, ועל זה מביא ראייה לדבריו, ואומר מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, פי' כשם שמקוה מטהר על ידי השקה כחוט השערה ודיו, כך הקב"ה מבקש מישראל להתקרב אליו רק בפתח קטן כחוט השערה וכחודו של מחט, והוא ית"ש יגמור בעדינו לטהרנו ולקדשנו בקדושתו העליונה, עכ"ד.

ועל פי זה יש לומר רמז על מה שאמרו דורשי רשומות עקיב"א ראשי תיבות יש ק'ונה ע'ולמו ב'שעה א'חת, כי לפי דברי התנא רבי עקיבא סגי בטהרה כל שהוא, וזה מרומז בשמו יש קונה עולמו בשמו אחת, דאין צורך בהרבה תעניתים וסיגופים ושאר תיקוני תשובה, אלא יכול לקנות עולמו בשעה אחת על ידי פתח כחודו של מחט.

וזה שאמר מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, ראה שאין פתחיהן מכוונים, וכאמור דפתחו של ישראל ופתחו של קוב"ה אינם מכוונים, כי הקב"ה פותח פתח יותר גדולה ממה שבני ישראל פותחים, ולזה הביא דמיון לזה כנחלים נטיו כגנות עלי נהר, דיש לנו ראייה לדבר ממה שיכולין לטהר מקוה שאינה כשירה על ידי שעושיין השקה כחוט השערה למקוה כשירה, הכי נמי מועיל ומתקבל תשובת בני ישראל אף אם אינו אלא כחודו של מחט, והקב"ה פותח כפתחו של אולם.

*

עוד יש לומר רמז בשמו של רבי עקיב"א שהוא ראשי תיבות יש ק'ונה ע'ולמו ב'שעה א'חת.

ויל"פ בהקדם מה שכתב הרא"ש במס' סוכה (דף ה) הנותן אתרוג במתנה על מנת להחזיר, צריך שיתנהו במתנה גמורה על מנת להחזיר לו במתנה, אבל אם אמר יהא במתנה עד שתצא בו ואחר כך יהא

פסיעה ופסיעה, והתורה שהאדם לומד בשעה אחת ביום, זה מצילהו מן החטא כל היום.

ויש להמליץ בזה לשון הפוסקים שאמרו טעם כעיקר דאורייתא, והרמז בזה כי בלימוד אורייתא שייך הך הלכתא דטעם כעיקר, שיוכל לעמוד בנסיון כל היום.

והנה רבי עקיבא ס"ל (שם בפסחים) טעם כעיקר דאורייתא, על כן נרמז בשמו י'ש ק'ונה ע'ולמו ב'שעה א'חת, כי על ידי כח התורה אשר טעמו נבלל בגופו לשמרו מכל יום, זוכה האדם לקנות עולמו גם בשעה אחת לימוד התורה ביום, אבל בלאו הכי יכולים ח"ו בגודל הנסיונות לאבד שני עולמות ר"ל.

ומזה יוצא לנו מעלת קדושת בני ישראל, שעל ידי קיום המצות נתקדש גופינו באופן גבוה ונעלה, ולזה איתא בגמרא (סנהדרין צג.) גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת, כי הגם שהמלאכים כולם קדושים כולם טהורים, ולעומת זה גופו של בשר ודם הוא דבר גשמי עפר מן האדמה, וכחולין דמי, מכל מקום על ידי שהאדם לומד תורה ומקיים מצות ה', הרי נבלל בגופו קדושת התורה והמצות, ולפי שיטת רבינו תם (חולין צח. תוד"ה רבא) שנהפך כל ההיתר להיות איסור ולוקה על כל כזית וכזית, הכי נמי על ידי עסק התורה וקיום המצות, נבלע בתוך גופו של אדם חמימות ושמנונית ובליעה רוחני של המצוה, ונהפך כל הגוף להיות כולו חלק הקדושה, ובכך על ידי קדושת המצוה גופינו קדוש יותר במדרגה גבוה ונעלה ממלאכי השרת. אולם לזה צריך לקיים המצוה בחמימות ובהתלהבות אש קודש, דקי"ל (פסחים עו.) חם לתוך צונן מותר, ומעתה אם יעסוק בתורה שנמשלה לאש בקרירות, לא יהיה נבלע בתוכו, אלא צריך שיעסוק בתורה ובמצות באש דקדושה, ואז חם לתוך חם נבלע בתוכו מקדושת התורה והמצוה.

ואזכיר כאן עובדא מק"ז הקדושת יו"ט זי"ע, הנה הגה"צ מקאשוי זצ"ל כאשר בא הזמן שהיה צריך לעמוד לצבא נסע לעיר סיגעט, כי שם היה בקל לשחד הרופאים שיפטרו מצבא, ומחמת כמה סיבות שלא ניתן לו פטור על אתר, נתארך לו זמן שנשאר

בלבד, הם זוכים לקנין התורה, מאחר דתורת ה' אומנתם ובהם יהגו יומם ולילה, והוא קנין נצחי שבכל עת ובכל זמן יעסקו בתורה, אך הוא אשר כל היום הוא עסיק בעולם הגשמי, ובא בביהמ"ד לשעה אחת ביום לעסוק בתורה, אינו אלא קנין לשעה, ושמה לא הוי קנין, ואינו חשוב לפני הקב"ה. אמנם לרבי עקיבא דקנין לשעה הוי קנין, גם שעה אחת ביום שהאדם קובע עצמו ללמוד תורה חשוב מאד לפני הקב"ה, ולכן שפיר נרמז בשמו תיבות י'ש ק'ונה ע'ולמו ב'שעה א'חת, ללמדנו כי האדם זוכה לקנין התורה ולקנות את עולמו גם בשעה אחת של לימוד התורה.

ומזה יוצא חיזוק גדול לבעלי בתים שזכו לבא בביהמ"ד בבוקר או בערב לקבוע עתים לתורה, וזכו לסיים מסכת, לדעת כמה גדלה חשיבות לימוד התורה של אלו לומדי תורה אף בשעה אחת ביום.

*

עוד יש לומר רמז בשמו של רבי עקיבא"א שהוא ראשי תיבות י'ש ק'ונה ע'ולמו ב'שעה א'חת.

דהנה מי שתורתו אומנתו ולומד כל היום, יש לו כל היום כח קדושת עיקר התורה, כיון שהוא מתעצם ודבוק בהתורה, ובדין יקרא בן תורה. אמנם מי שעוסק במסחר הרבה שעות ביום בעולם הגשמי, וקובע עתים לתורה רק לשעה אחת ביום, לא ידמה בנפשו לומר כי הוא איש מגושם כיון שהוא עוסק בדברים חולין, דקי"ל (פסחים מד:) טעם כעיקר דאורייתא, ובכך כיון שהוא עוסק בתורה אפילו שעה אחת, הרי הוא מקבל שמנונית רוחני משעה זו ונבללת בגופו לשמור אותו כל היום, וגם בצאתו מביהמ"ד נשאר אצלו טעם הנבלל ונבלע בגופו לכל היום, וזה עושה פעולה לטובה כעיקר התורה לשמרו מרשת היצה"ר, וכמו שאמרו חז"ל (סוטה כא:) תורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגנא ומצלא, כי גם בעידנא דלא עסיק בה, מכל מקום נבלע בו טעם התורה, ובימינו אלה אשר החושך יכסה ארץ, וכח היצר אין לו דמיון לשנים קדמוניות רחמנא ליצלן, צריכים לסייעתא דשמיא על כל

צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן, ופי' המהרש"א בח"א עבידנא יומא טבא לכל רבנן, כאלו חזינא דכולם למדו בשלימות עד סיומא, עי"ש. וצריך ביאור למה יעשה סיום לכולהו רבנן אף לאלו שלא למדו המסכת, גם טעמא בעי למה עושין סעודה לגומרה של תורה, הלא מן הנכון היה לקדש יום זה בתורה ובתפלה. אך ביאור הענין שעל ידי איש אחד שלומד נתקדש כל הביהמ"ד וכל היושבים, ועל כן חזינא כאילו כולם למדו בשלימות, ועבידנא יומא טבא לכל רבנן, ולזה עושים סעודה שהוא הנאה להגוף, להורות על קדושת הגוף שקבל שמנונית רוחני על ידי לימוד התורה.

עכ"פ יומא טבא לנו היום שזכינו לסיים מס' יומא ולהתחיל מס' סוטה, והנה במס' סוטה נרמז בזה כח היצר להסית לדבר עבירה בדיבור במעשה ובמחשבה, אשר בדרך הטבע אי אפשר להתגבר עליהם, ואך ורק בכח קדושת לימוד התורה אפשר לנצח נסיונות הקשים, ומרגלא בפומיה דכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה להמליץ בדברי הפייטן אין לנו שיוור רק התורה הזאת, דאין לנו שיוור בגלות החל הזה, רק בכח התורה הקדושה. ואם עוסקים בתורה יש לנו תקוה בסייעתא דשמיא להיות יהודי כשר, ועל כן עכשיו הזמן גרמא לבקש את אנ"ש להצטרף לשורות הלומדים ולהוסיף ספסלי בי מדרשא להגדיל כח התורה בכל אתר ואתר.

ובזה אסיים את דברי, והברכה אחת לכל אלו שזכו ללמוד ולסיים המסכת, לכל המגידי שיעור ומרביצי תורה, ולכל העסקנים העוסקים במלאכת הקודש לסדר הברותות ושיעורים, ולכל הגדבנים המוזילים זהב מכיסם למען הרבצת התורה, ישלם ה' פעלם, שיוכו לכל מיילי דמיטב.

השי"ת יעזרינו כשם שזכינו לסיים מסכת זו, כן נזכה להתחיל ולסיים מסכתות אחרות בש"ס, ונזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, בהתרוומות הנפש והתלהבות אש דקדושה, עדי נזכה לראות בישועת כלל ישראל ושמחתן, והימים הללו יתהפכו לישוון ולשמחה בביאת גואל צדק בב"א.

שם בסיגעט, ובא בכל יום אל הקדושת יו"ט ולמד עמו שיעור. פעם אחת אמר הגה"צ מקאשוו זצ"ל (שהיה ג"כ מגליל העליון מעיר נייטרא) להקדושת יו"ט זי"ע, שבמקום מגוריו בגליל העליון למדו יותר תורה ובעמקות יותר גדולה ממה שלומדים פה, השיב לו מרן הקדושת יו"ט זצ"ל, אמשיל לך משל, אם בעלת בית מבשלת מרק טוב היא מכניסה במרק כמה מיני תבלינים שנותנים טעם טוב במרק, הכל כפי הצורך להמרק שיתבשל בתכלית השלימות, אבל אם משאירים אח"כ את המרק בהקדירה עד שיתקרר, אין לו שום טעם וערך, למרות כל השלימות וכל דברים הטובים שהכניסו בו. ולעומת זה בעלת בית אשר לא נתנה בהמרק תבלינים כל כך, אבל נתנה המרק בעוד שהוא חם, יש לו טעם טוב. והמשיך הקדושת יו"ט ואמר, אתה צודק, אפשר שאצליכם לומדים יותר בעמקות, אבל לומדים בלי חמימות, וא"כ אין לזה טעם וערך כמו אצלינו שלומדים בחמימות ובהתלהבות ביותר.

ובכן אם עושים מצוה בחמימות, אז נותן הנשמה טעם לתוך הגוף, ובלאו הכי הוי כשני דברים נפרדים ואינו מבליע, כי כדי שיבליע צריך להיות בחמימות, לעסוק בתורה ובתפלה בהתלהבות אש דקדושה, וכמ"ש בקדושת לוי (פירושי אנדות) על מאמר חז"ל (שבת כב.) הדלקה עושה מצוה, פירוש שלכתחלה צריך האדם לעשות המצוה בהדלקה ובהתלהבות בתשוקה נפלאה, עכ"ד. ורק על ידי זה יכול הגוף לקבל איכות קדושה ושמנונית רוחני מקדושת המצוה.

(כאן האריך עוד רבינו בדברי דרוש ואגדה)

*

והנה אביי ס"ל (חולין קח.) טעם כעיקר דאורייתא, ובכן טעם קדושת התורה נבלע ונבלל בתוך גופו של אדם, והנה זהו לא על עצמו בלבד, אלא גם על כל היושבים בביהמ"ד יחד ולומדים בריתחא דאורייתא, נבלל בתוכם שמנונית רוחני של התורה, ולזה איתא בגמרא (שבת קיה:) אמר אביי תיתי לי דכי חזינא

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוה"ח להם

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

מסודם של רבותיהם לזית סינטי-סאטמאר

נוסד בשנת תרס"ט ע"י מרן רבניהם בעל עצי חיים ז"ע - ונתחדש אורה ע"י מרן רבניהם בעל ברך משה ז"ע
בחדות והטשבת ב"ק מרן רבנו הגה"ק שליט"א - כ"ק הגה"ק רבי שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א, נשיא הכולל

קרית יואל - בני ברק יצ"ו

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מזל טוב המה ולבבית לאנשי שלומינו החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח ר' שלמה מארקאוויטש שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' דוד בערקאוויטש שליט"א, יו"ר קופת גמ"ח המרכזי

לאירוסי בנו, נכדו הבה"ח משה ישעי' הי"ו תלמיד ישיבתינו

הרה"ח ר' שמחה יוסף הירש שליט"א

ירושלים ת"ז

לאירוסי בנו הבה"ח משה הי"ו תלמיד ישיבתינו

הרב ר' משה אהרן דאוידאוויטש שליט"א

ולחתנו הרה"ג ר' בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

אב"ד סעקלעחיד

להולדת נכדתם אעל בנו, נכדו הר"ד דוב בער דאוידאוויטש הי"ו

• כולל אברכים מצויינים

כולל להוראה

כולל הלכות שבת

כולל הלכות יו"ט

חברה משניות

• התאחדות האברכים

ארגון שיעורי תורה

חבורת יסודי התורה

איחוד החבורות

מערכת קול התאחדותי

• מפעלי צדקה חסד

מפעל החסד "ידי משה"

קמחא דפסחא "ידי חסד"

ועד עריכת שמחות לאנ"ש

ארגון "חסדי משה"

למען אחי ורעי

קופת גמ"ח

קרן עזר נישואין